

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Za inozemstvo ocelotno K 440—

== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 40—
za inozemstvo 55—

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostopna poltirnata (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 8—
poslana itd. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izbeja vsak dan izvezmil
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Pozor na vzhod!*

V Parizu, včasih v Londonu, katerikoli celo na Rivieri, zboruje konferenca iz zastopnikov petih velesil, ki so diktirale veržalski mir. Od teh se Amerika posvetovanih oficijelno sploh nič več ne udeležuje, Japonska samo, v kolikor pridejo v poštev bivše nemške kolonije v Tihem Oceanu, Francija in Anglija pa se že davnej medseboj ne razumeta kakor bi bilo treba. To se je pokazalo zlasti te dni, ko je Lloyd George z vso silo nastopil zoper Poljake, ki želijo Zgornjo Slezijo anektirati, pri čemer jih podpira Francija. V bistvu pa ne gre za Poljsko, temveč za to, se-li ima Nemčija do konca oslabiti ali ne, in zdi se, da Angleži ne želijo prevelikega ojačenja Francije na račun premagancev. Saj je javna tajnost, da vzdržuje Anglija z Nemčijo tajne zveze potom znanega lorda Abernona. Italija pa tudi od samega začetka ne podpira francoskega stališča za vsako ceno, marveč previdno lavira med obema tokoma. Solidarnost zaveznikov je čezdalje slabša in nič ne kaže, da bi se okrepila.

Medtem ko se na zapadu Lloyd George in Briand javno prerekata, delujeta na vzhodu Čičerin in Mustafa Kemal paša že eno leto roko v roki na vseh poljih orientalske politike. Ta solidarnost med skrajno sposobnim komisarjem za zunanje zadeve ruske republike in nekdanjim junakom braniteljem Dardanel med svetovno vojsko je rodila uspehe najdalekosežnejšega pomena. Rusija je dobila sigurno tla na Kavkazu, v Georgiji in Armeniji, si zagarantirala Batum, sklenila zelo ugodno politično pogodbo s Perzijo in utrdila svoj vpliv v Afganistanu, sploh med celim mohamedanskim svetom. Rusija, ki je pod carji bila dedni sovražnik vsakega mohamedanskega gospodstva, je pod sovjetskimi režimom prevzela vlogo protektorja muslimanstva, ki jo je pred vojno imela Nemčija. Danes švigajo neprestano kurirji iz Moskve v Angoro na eni, v Teheran in Kabul na drugi strani, odtod pa se predejo niti, ki vedejo v Indijo na jugovzhod, v Arabijo na jug in v Albanijo na jugozapad. Težišče svetovne politike se premika proti vzhodu.

Moderna Rusija je za to svojo vlogo prav posebno vsposobljena. Ruski muslimani so najboljši element med vsemi muslimani po svoji nadarjenosti, energiji in naprednosti. Boljševiška Rusija jih je osvojila absolutističnega pritiska, jim dala najboljše krajevno, kulturno in uprav-

* Informacije, uporabljene v tem članku, smo dobili od ruskega prijatelja neboljševika. — Opomba uredn.

no avtonomijo in razvezala njihove sile. V mnogoterem pogledu prekaša Tatar, ta rojeni veletrgovec in Baškiri celo ruskega muhika, v prvi vrsti po svoji solidnosti in podjetnosti. Zgolj pomanjkanje ljudske izobrazbe je te elemente, ki se n. pr. z našim bosanskim muslimanom ne dajo niti primerjati, zadrževalo na nizki stopnji, njihova inteligenca pa že pod carjem ni veliko zastajala za rusko. Kakšni delavci so bili muslimani v zemskih upravah, to vedo najbolj socialrevolucionarji, ki so ob revoluciji v njih našli najtrdnjejšo oporo, ravnotako zadružniki baš tam, kjer je največ muslimanskega življa, n. pr. v ufiški guberniji, tej vzorčeli naprednega kmetijskega gospodarstva. Boljševizem pa je razgibal še najnižje sloje, ki so hudo trpeli pod brezobzirnim izkoriščanjem veleposlastva, šole so zrastle kakor gobe po najzgodnejših muslimanskih selih Baškirstana, Zauralja, Povolžja, dočim se ruski muhik še danes šole brani, kjer le more. Ni čuda, da muslimanski proletarski element igra tako veliko vlogo v sovjetski upravi in bistveno vpliva zlasti na mohamedanofilsko zunanjo politiko tovariša Čičerina. Sicer pa je bilo le pod carskim režimom mogoče, da se je preziral element, ki se več ali manj kompaktno razprostira od juga Rusije po obrečju Volge visoko gor do Urala in čez v Sibirijo ter nasekuje vso rusko centralno Azijo s številnostjo morebiti 20 milijonov duš.

Za demokratično Rusijo je vprašanje muslimanstva naravnost življenjsko vprašanje. Ruski muslimani niso vsled svojega naprednega duha nič navezani na kalifat v političnem smislu, ga odločno odklanjajo, pač pa so verske vezi med maso še globoke; zato car muslimanskih vojakov na kavkaški fronti ni vporabljal. Za sovjetsko Rusijo je življenjskega pomena, da svoje muslimane v vsakem oziru zadovolji in ustreže obenem njihovim verskim simpatijam, to je, da iz po večini muslimanskih okrajev ustvari federativne edinice v okvirju ruske republike, zraven pa podpira kemalistično nacionalistično gibanje, ker bi sicer dosegla ravno nasprotno: nevarnost odcepitve. Nezadovoljni ruski muslimani, ki sicer politično ne nagibajo na Carigrad, ozir. Angoro, bi se lahko dali v ta tok zapeljati, ako bi Lenin izvajal nasproti njim centralistično politiko ruskega nacionalnega šovinizma. Tako nespameten pa ni niti Lenin niti sploh cela ruska demokracija ne.

Zveza med Mosko in Angoro je nekaj naravnega, z ruskega demokratičnega stališča pametnega, obenem pa tiči v njej skrajna nevarnost za politiko zapadnih zaveznikov držav. Namen te zveze je na-

ravnost izpodkopanje veržalskega miru, ustvarjenje nove svetovne koalicije, »izprememba obliča zemlje«, če se izrazimo po svetem pismu. Treba vedeti, da ima Kemal paša, ta najboljši učenec generalov Goltza in Liman von Sandersa, svoje največje prijatelje in inspiratorje v Berlinu, na drugi strani pa Čičerina nikjer boljše ne razumejo nego tam, odkoder dan na dan odhajajo inženirji v Rusijo, da jo tehnično preporodijo. Lenin dozda sam enega vprašanja še ni rešil: kako pridobiti socialrevolucionarje, ki se potikajo po Parizu, da se s sovjetskim sistemom spoprijaznijo, da ne bi Francija mogla še delj izrabljati vladodržnosti in opravičenih čustev maščevanja preganjane ruske demokracije, da neti upore zdaj v Kronštatu zdaj v Sibiriji, kjer še vedno prežita carista Semenov in baron Unger pod varstvom neke »neodvisne Mongolije«. Lenin je to vprašanje že načel in je skuša radikalno rešiti: ovira ga le še Trockij in četa fanatikov, ki se okoli tega drugega potentata Rusije zbira in sestaja večinoma iz inoancev. Če se pa Leninu posreči, da doseže spravo med zmerno-komunističnimi elementi in razžaljeno demokratično inteligenco, se bodo poskusi bivših carskih generalov enkrat za vselej ponesrečili.

Vse to je Anglija dobro opazila. In v tem je njena moč, da se ne da kakor Francija voditi od enkrat spočetega čustva, ampak hladno računa. Zanj ni ne prijatelja ne sovražnika, je le sigurnost njenega svetovnega imperija. Ko so se začele vstaje zdaj v Peterorečju, zdaj v Bengaliji, ko

je v Perziji vrela kakor v vrazjem kotlu in so se posledice rusko-turške propagande začele čutiti celo v Egiptu, se je Anglija spomnila na modre tradicije svojih starih državnikov in Lloyd George se je bolj izkazal nego se je med celo svetovno vojsko. Pod krinko trgovinske pogodbe se je Anglija Rusiji približala tudi politično in kdor hoče danes uganiti, kaj nam prinese bližnja prihodnost, ne bi smel sedeti v Parizu, ampak v Londonu, če ne more biti za »predstavnik poslov« v Moskvi ali Angori. V Londonu se je veržalska, ozir. sevrška pogodba v prvič najboljčutneje izpremenila, morebiti tudi tam dobi svoj smrtni udarec in ljuta kampanja francoskih listov proti Lloyd Georgeju, ki se zdaj — risum teneatis amici! — sklicuje na mirovno pogodbo, da štiti Nemčijo, ima silno globoke vzroke.

Za majhne države, ki so odvisne od francoskega kurza, so ta dejstva izrednega in naravnost življenjskega pomena, ne samo za Poljsko ali Češko, marveč še prav posebno za nas. Jugoslavija je v Moskvi zapisana v najrnejših bukvah, da pa hočejo kemalisti sprožiti balkansko vprašanje, oziroma da se bo po eventualnem padcu Smirne samo sprožilo, za to imamo očitne dokaze v Albaniji.

Naši državniki pa bodo postavljeni pred novo vprašanje, ali si zagotovijo od dosedanjih zaveznikov, ki so nas v vprašanjih državnih mej dosedaj pustili na cedilu, za bodočnost več efektivne podpore in zaveznitva, ali pa bodo dali prednost novi orientaciji.

Končni izid občinskih volitev v Sloveniji.

Pri zadnjih občinskih volitvah v Sloveniji je bilo na Kranjskem (izvzemši Ljubljano) izvoljenih 4766 odbornikov. Od teh je dobila Slovenska Ljudska Stranka 2839, to je 60% od vseh odbornikov, vse druge stranke skupaj so dobile 1927 odbornikov, to je 40% odbornikov. — Na Štajerskem je bilo izvoljenih 7458 odbornikov. Od teh je dobila Slovenska Ljudska Stranka 4699 odbornikov, to je 63% od vseh odbornikov. Ako prištejemo še mesta Ljubljana, Maribor, Celje, Ptuj, je bilo v celi Sloveniji izvoljenih 12.368 odbornikov; od teh je dobila Slov. Ljudska

Stranka 7559, to je 61,12% od vseh odbornikov, vse ostale stranke skupaj pa 4809 odbornikov, to je 38,88%. Pri volitvah v konstituanto je dobila SLS v celi Sloveniji samo 38,28%. K temu pripomnimo samo še to, da od tistih raznih gospodarskih in krajevnih strank, kjer nismo še mogli ugotoviti, koliko da je med njimi pristašev SLS, nismo niti enega odbornika prišli k številu odbornikov SLS, marveč smo vse te prišli drugim strankam. Sedaj pa naj pride deželna vlada na dan »potvrjenimi podatki!

Po volitnem boju na Primorskem.

Slovenci v Gorici najmočnejša stranka. V Gorici so dobili Jugoslovenci 674 glasov, komunisti 640 glasov, socialisti 116 glasov, republikanci 574 glasov, popolari 238 glasov, blok 1376 glasov. Po teh števil-

kah smo Slovenci na drugem mestu, in če pomislimo, da obstoji blok iz štirih strank, smo najmočnejša stranka v mestu.

Ni čuda, da so fašisti, katerih itak njihov poraz pri volitvah v celi Italiji zelo

LISTEK.

Koncert ruskega društva „Hlahola“ iz Prage.

To je bil glasbeni dogodek prve vrste. Ni mi namen opisovati iskrenega sprejema, ne neobičajnega navala na dvorano, niti obilice odličnih obiskovalcev iz političnih in znanstvenih vrst: to je vse samo prelesten zunanji okvir, ki notranji vrednosti koncerta nič ne pridodane, pač pa jo s krasnejšo lučjo ožari. Naša naloga je govoriti o koncertu samem kot takem. — Spored je obsegal samo umetne pesmi najvažnejših starih in mlajših čeških skladateljev, katerih dela so ali že napravila pot v širni svet in se odlično uveljavila, ali pa si to pot še utirajo in si jo tudi bodo, ker imajo tako notranjo vrednost in poleg tega toliko svojiskih lastnosti, da svetovno glasbeno literaturo bistveno bogate. Zato so že same skladbe izzivala največje zanimanje, ker so obetale, da nam odpro pogled v nov svet, v nove, nam manj znane pokrajine bogate in globoke slovanske duše. Pred vsem smo občudovali v zboru nena-
vadno točnost in uglajenost. Glasovi so medsebojno dobro odtehtani, da noben ne prevladuje in noben ne tone. Izgovarjanje je jasno, čisto, ostro kot črte visokega gorovja v obrisanem zimskem ozračju. Vstopi in konci izraziti kot iz enega grla. Posamezni glasovi se z važnimi motivi vedno uveljavijo, zakaj vsi drugi se onemu, ki ima kaj pomembnega povedati, takoj umaknejo. V agogiki kaže zbor nezasišeno prožnost in gibkost. Kako raste, se dviga, udarja! Kako se vase pogreza, da tudi poslušavec sam vase izgine in se zdi majhen kot droben prašek!

mezni glasovi se z važnimi motivi vedno uveljavijo, zakaj vsi drugi se onemu, ki ima kaj pomembnega povedati, takoj umaknejo. V agogiki kaže zbor nezasišeno prožnost in gibkost. Kako raste, se dviga, udarja! Kako se vase pogreza, da tudi poslušavec sam vase izgine in se zdi majhen kot droben prašek!

Dalje: ti skrbno pripravljeni, globoki poudarki, pred vsem mogočni, silni udari (sfz) s svojo odločnostjo in gorkoto naravnost presenečajo. Pred vsem bi se pa naši ljubljanski zbori kar skoro vsi lahko učili, kaj se pravi vezano peti; niti najmanjše praznote, niti najtanjši poči ni bilo med posameznimi zlogi; kar nasičeno je bilo vse z neko žarko gostoto, da je zbor pel kot voljni, mehki a blesteči pleni starih, velikih, neprekosljivih Silbermannovih ali Križmanovih orgel. Morebiti ljubljanski pevci, zlasti tenorji po dobrih naravnih lastnostih za češkimi nič ne zaostajajo, še to bi utegnili kdo reči, da jih prekašajo, to da češki tenorji in glasovi sploh kažejo tako tehnično usovršitev, da jih ni nikoli preveč, nikoli premalo; silno narastejo do ogromne moči, toda tudi za hipec ne zakriče, tudi v najjačjem ff se nikoli ne spozabijo in ostanejo mehki, gibki. In še ena jako važna ugotovitev naj se ne pozabi: glasovi teko čisto mirno, zdi se, da izmed pevcev nihče glasu ne potresa, zato vse tako čisto in jasno doni, kot svetljeno z opoldanskim solncem. Ta neznosna razvada pa v naših zborih venomer spravlja v

nevarnost čistost intonacije in jasnost harmonične slike.

To so vsega uvaževanja in priznavanja vredne tehnične prednosti tega zbora. Seveda je treba ljudi, ki se hočejo tako daleč pokoriti in zatajevati do samopozabe.

Petje samo je bilo prvovrstno. Obadirigenta, dasi se po značaju zelo razlikujeta — pri Jiraku bolj prevladuje odločnost, energija (prim. krepko odsekane konce), pri dr. Krupki pa čuvstvenost, milina, oba sta zgrabila skladbe pri duši in jih do zadnjega zloga — ne! — do zadnjega soglasnika potanko obdelala. To sta dva mojstra, ki se dodobra zavedata, da je za uspeh pred vsem treba velike, lepe linije; pa sta hkrati enako močno prepričana o tem, da to lepoto in velikost tvorijo same majhne in najmanjše sestavine, posamezne točke. Le če je vsak posamezen najmanjši delec lep, popoln, more biti cela velika črta lepa, popolna. Iz tega prepričanja ta silna skrb; iz te zavesti tudi v pevcih ta neprekosljiva disciplina, iz takega skupnega dela ti sijajni uspehi. V oceno posameznih zborov se ne moremo spuščati, dasi bi bilo tudi poučno. Samo to naj rečemo, da smo zbor morda najbolj občudovali, ko je pel tehniški izredno težko Vycpalkovo »Našo vigrado«. Občinstvo se je skoro najbolj razvnelo ob lahko umljivi, živi, krasni Smetanovi »Kmetiški« (Rolnická). Svetove stvari so silno sočne, ženski zbori kar moč mehki, Křížkov »Advent« je donel slovesno, globoko kot pri nas pete

litanije, če res cela cerkev poje, njegov »Staromestni stolp« nas je venomer preseščal z izborno zadetim občutjem, z nena-
vadnimi kontrasti, sijajnimi ritmi, temnimi, mračnimi udarci. I. B. Foerster je pa kot pevec veličastnih mogočnih psalmov. Da je morala tako srečno ubrana vsebina besede do dna povzemajoča Smetanova »Česka pesem« razvneti nazadnje pravi ogenj, ni treba omenjati. Samo to naj še pripomnimo, da je značilno za novejšo glasbo in — pesništvo, da so tudi v čehih skladatelji začeli segati po besedilu narodnih pesmi. Zakaj? Zakaj pri nas? Zdi se, da zato, ker je narodna pesem naravnost, neposreden izraz čustva, ki ga vsakdo brez težke refleksije lahko razume. Novejša pesem je pa le, malo da ne rečem — prepogosto odeta v neko negotovo meglentost; čustvo je v besedo tako zastrto, da je treba precej refleksivnega dela in skoro posebne duševne ubranosti, včasih skoro bolesterne, da je moči pesem dodobra umeti, občutiti. —

Še o obeh dirigentih par besed. Oba sta profesorja na praškem konservatoriju. G. Jirák poučuje glasbene oblike (kompozicijo) in instrumentacijo, g. dr. Krupka pa glasbeno zgodovino in teorijo. Izmed Jirakovih skladb posebno hvalijo njegovo simfonijo in psalm: »Gospod je moj pastir«. Škoda, da nismo imeli prilike slišati nobene orkestralne skladbe, ki jih ima »Hlahol« več pripravljenih. K.

boli, tembolj ogorčeni. Zraven še pride, da na celim Goriškem Italijani sploh niti enega mandata niso dobili, dasi je Furlanov vendar nekaj. Vzrok je ta, da so Slovenci šli kompaktno vsi volit, od Lahov pa je veliko doma ostalo, ker fašizma ne odobravajo. Zato bi nacionalisti volitve radi razveljavili, pa to je v Italiji precej težka in neverjetna stvar.

Fašisti v Tolminu. — Dva avtomobila fašistov izginila. — Izginil tudi dekan Rejec! Fašisti dobili poštene batine.

O tem se nam poroča: Prišlo je v Tolmin več fašistov, ki so branili našim volivcem vstop na volišče. To je naše ljudstvo, ki je dolgo časa hladnokrvno prenašalo najrazličnejša nasilja, vendarle tako hudo razjarilo, da so planili na fašiste in si napravili s silo pot na volišče. Poročila pravijo, da je osem fašistov težko ranjenih, dva izmed teh sta že umrla. Ranjenih je tudi nekaj naših ljudi, a le lahko. 16 fašistov je aretiranih, med Slovenci je osem aretirancev. Izginil je tudi dekan Rejec, ne ve se kam. Tudi ne vedo, ali je bil sam ali so ga odpeljali fašisti. — V Volčah so vrgli fašisti bombo na neko hišo. Več je lahko ranjenih. Med temi so tudi otroci. — Vse je ogorčeno nad fašisti. Tudi v Kanalu ni šlo vse gladko. Ponoči so streljali v Solkanu. Dejstvo, da so bili fašisti tepeni v Tolminu, je vplivalo na tukajšnje fašistovske kroge kot curek mrzle vode. Zdaj bodo pač uvideli, da gre za res in da naše ljudstvo tudi pozna pregovor: Vsaka sila traja le en čas! Fašisti so izginili. Dva avtomobila fašistov, ki sta šla iz Gorice na »delo« na deželo, se nista vrnila. Nihče ne ve, kam sta izginila, dejstvo je, da se nočejo vrniti, in vse izprašuje po njih, že celo oblast se je začela za to zanimati. Ostrašilo jih je dejstvo, ki se je zgodilo v Tolminu. Naši avtomobili, ki so krožili po deželi, so bili napadeni od bomb in revolverjev.

Strašna nasilja v Istri.

V Marezigah pri Kopru so fašisti na dan volitev vrgli pred cerkev bombo in nato začeli na naše volivce streljati. Naši so se branili s kamenjem, rezultat: štiri fašisti mrtvi. Nato so fašisti poklicali pomoč iz Kopra, pridrveli zopet z avtomobilom in enega našinca ubili na cesti. Naši so se zopet postavili v bran, na kar je vojaštvo posredovalo, fašiste pregnalo in vas sploh zaprlo. Kako so se vršile volitve, si moremo misliti.

V Oprtlju v komisiji ni bilo našega komisarja, ker je moral noč prej pred fašisti zbežati.

V Barbani je komandant posadke vse naše glasovnice ljudem trgjal iz rok in položil v kuverte italijanske.

V mestu Pazinu so fašisti naše volivce enostavno napadli z bombami in samokresi in jih razgnali, tako da je moglo oddati svoj glas samo 20 naših ljudi.

V Lindaru se je zgodilo točno isto.

V Poreču so fašisti naše obkolili in jim odvzemali slovenske glasovnice. Predsednik komisije je nato vsakega volivca primoral, da glasuje z italijansko glasovnico. Kdor je v kabini, kamor je hodil predsednik za vsakim volivcem, kljub temu vložil v kuverto našo glasovnico, so ga potem na ulici pretepli.

V Medulinu so vsi naši volivci morali glasovati javno, v kar jih je prisilil komandant orožnikov!

Istotako v Pomerju.

V Mačkovičah so fašisti zažgali štiri hiše. — Zažgani sta seli Vršar in Taljane na Porečini. — V tržaški okolici so se najhujše reči zgodile pri Sv. Križu. Fašisti so tu najprej naše ljudi z revolverji preganili, nato volivni lokal zasedli in tam prisilili tistih par mož, ki so se prišli volit, da so v kuverto vtaknili laško glasovnico — slovensko so jim bili že preje siloma vzeli. — Po večini so po celi Istri naši volivci, ki so že zgodaj zjutraj v velikem številu na volišče prišli, volišče po takih nasiljih v znak protesta zapustili.

Da bomo narod poštenjakov.

Obvestilo in poziv vsej slovenski javnosti.

Narodno svobodo smo Slovenci — žal, ne vsi — dosegli, a posledice vojne iz naše srede še niso izginile. Ne le milovanja vredni invalidi nosijo na sebi posledice krvave morije, svet je po vojni tudi duševno invaliden. Treznost, npravnost, dostojnost in druge kreposti so vsled vojne strahno trpele.

Poleg skrbi za narodno svobodo mora biti sedaj ena naših prvih skrbi, da naš narod npravnost dvignemo. Ponosni smo, da smo Slovenci in Jugoslovani, — a samo ime nam ne sme biti dovolj. Pijanost, razuzdanost in surovost delajo našemu imenu nečast. Le potem bomo lahko nase ponosni, ako bomo dobri, krepostni ljudje, — narod poštenjakov.

Da to dosežemo — k temu lepemu cilju združimo svoje moči!

Na shodu »Svete vojske« proti surovosti, nenravnosti in pijančevanju dne 10.

aprila v Ljubljani v »Unionu« se je sestavil v okrilju »Svete vojske« poseben odbor za npravnost in prepoved naroda, sestavljen iz pripadnikov raznih strank. Njegova naloga je: misli, nasvete in predloge, ki so se na shodu sprožili, dejansko izvesti.

Odbor je imel doslej pet sej. Obrnil se je z vlogami do sledečih oblasti: 1. Do višjega šolskega sveta z raznimi prošnjami, tičočimi se šolske mladine: glede pouka o alkoholizmu, kajenja, igranja, kina, knjižnic, roditeljskih večerov, surovosti in medsebojne sovražnosti pri mladini. Med drugimi pravi vloga: Naše šole so preveč učilnice, a premalo vzgojilnice. Višji šolski svet naj sestavi krog pederjgov, ki bodo izdelali načrt za sistematično vzgojo mladine po šolah; naš odbor mu je vedno na razpolago. — 2. Do deželne vlade v zadevi javne npravnosti, npravnstvene policije, plesov, kina, knjižnic, revizije gostiln, izseljevanja, kupčije z dekleti, konkubinata. — 3. Do železniških ravnateljstev s prošnjami, da dovolijo po vseh železniških vozovih nabiti lepake proti surovemu govorjenju, da naj bodo vlaki zvečer razsvetljeni, da naj se — v smislu določb pravnega reda — pijani ljudje ne puščajo v vlak, da naj ima vsak vlak posebne kupeje za ženske in nekadilce. — 4. Do višjega deželnega sodišča s prošnjo, da naj se mladostnim zabrani vstop k poročnim obravnavam, kjer se uče vseh mogočih hudodelstev in da naj se mlada dekleta ne zapirajo skupaj s starimi grešnicami.

Iz teh vlog so nekoliko razvidne smeri in cilji našega odbora. Razširiti želi svoje delo na vso Slovenijo. Stopil je v zvezo tudi z drugimi organizacijami v naši državi, ki imajo iste cilje. Vse sedanje delo je pa šele predpriprava na velik shod, ki bo jeseni in po katerem se bo začelo delo v polnem obsegu.

Upamo, da bodo vsi poštteni rodoljubi z veseljem pozdravili naše stremljenje. Prosim in pozivljamo pa tudi vso slovensko javnost: oblasti, šole, društva in posameznike, da naj naše delo krepko podpirajo. Zeleti bi bilo, da se v posameznih krajih ustanovljajo tozadevni pododbori: en tak pododbor se je že ustanovil. Odbor je hvaležen za vsak dobrohoten migljaj. Kdor želi sodelovati, naj se prijavi na naslov: »Sveta vojska«, Ljubljana, Poljanski nasip 10, ali osebno predsedniku oziroma tajniku (nadučitelju Rudolfu Horvatu).

Odbor za npravnost in prepoved naroda.

Iz Koroške.

Nemcem rastejo grebeni, ker so uverjeni, da je Jugoslavija popolnoma pozabila na nas koroške Slovence. Prve mesece po plebiscitu je igral med nami najhujšo vlogo »Heimatsdienst«. Vlada je »Heimatsdienst« na skrivnem podpirala, ker se nas na lastno odgovornost, očitno ni upala zatirati. Ker se proti celovski gospodi še ni nič kaj ukrenilo, da se preprečijo preganjanja ondotnih Slovencev, so postali ti mogotci tako nasilni, da se je začel udeleževati preganjanja kar očitno zloglasni gospod okr. glavar Rainer. Najprej se je lotil slovenske duhovščine. Kakor se da jasno dokazati, je na predvečer pred nameravanim umorom dekana Limplna imel neko tajno zborovanje v nemčurski gostilni, ki je bilo v prvi vrsti naperjeno proti tamkajšnjim Slovincem, posebno proti dekanu Limplnu. Znano je, da je imel zloglasni gospod Rainer v več občinah tajna zborovanja in se je v svrhu protislovenske organizacije. Tako je prišel tudi nekega dne med svoje verne ovčice na Bistrico v Rožu. Naročil jim je, naj priženejo kolikor mogoče nemčurjev, da doženejo na zaupnem sestanku, komu se je za časa jugoslovanske vlade kaj žalega storilo, kdo od tamošnjih Slovencev je bil kriv tega in kdo je najbolj »hujskale« proti Avstriji. Seveda se je na željo gospoda glavarja oglasilo več zloglasnih brezvestnih nemčurjev, katerim nobena laž ni bila pregrda, samo da se prikupijo. Ker je gospodu Rainerju najbolj trn v peti slovenska duhovščina, je prosil svoje ovčice, da povedo najprvo svoje pritožbe zoper tamošnjega gospoda administratorja Rupprechta. Gospod glavar je radostno vzel na zapisnik vsako lažljivo bajko, samo, da bi mogel očrtniti gospoda administratorja pri školijstvu v Celovcu. Nič manj kot deset pritožb je dal na zapisnik. Kake nesramne laži so mu nemčurji na njegovo željo pripovedovali, se da sklepati iz pritožbe Katarine Prezli; ta je izpovedala, da je slišala, ko je administrator sprevedel ob smrtni urni njeno sosedo, da je ob koncu dejal, naj ona tam v večnosti prosi za srečno Jugoslavijo. G. Rainerja ni bilo sram take izmišljotine vzeti na zapisnik. Vse te izmišljotine je poslal Rainer na školijstvo, da bi s tem očrnil tam administratorja. Na te pritožbe je škof Adam Hefter poklical administratorja na odgovor. Ker je bil administrator mnenja, da sam proti tem lažem ne bo mogel uspešno nastopiti, je naprosil več tukajšnjih Slovencev, da gredo h škofu in tam izjavijo, koliko je na teh pritožbah resnice. Res je šlo 25 mož, kateri so pri škofu odločno protestirali proti takim izmišljotinam.

Takih in enakih krivic smo morali trpeti že več in nas še hujše čakajo. Kdaj se bode izpolnila obljuba g. Jovanoviča, da nas bo Jugoslavija ščitila?

Dajte nam naravno mejo!

Planina pri Rakeku, 20. maja.

Sedaj, ko čujemo, da se bodo zopet obnovila trgovska pogajanja z Italijo in to pod pogojem, da Italijani izpraznijo vse jugoslovansko ozemlje, ki ima po rapalski pogodbi pripasti Jugoslaviji, moramo zaključiti diplomatom, naj ne mislijo samo na Dalmacijo, ki še ni popolnoma izpraznjena, ampak tudi na naše ozemlje. Da bi svet videl, kakšno mejo so Italijani naredili v naši občini, tedaj bi res moral strmeti nad to laško pohlepnostjo. Od vasi Grčarjevec, ki je prva od Logatca sem v naši občini, gre začasna jugoslovansko-laška meja vedno tik ob državni cesti; cesta je po odločbi Italijanov: Strada di uso commune — za splošno uporabo, tako vpijejo napisi na tablicah, ki so jih ti veliki osrečevalci Slovencev dali pribiti na brzojavne drogove ob cesti. Meja gre torej tik ob cesti, razdeli vas Grčarjevec tako, da so hiše, ki so na gornji strani ceste, v Italiji in to je večina hiš s podružno cerkvijo, le šest hiš tostran ceste je v Jugoslaviji. Tako gre ta idealno zamišljena meja ves čas ob cesti do prve hiše planinskega trga. Tu pri prvi hiši pa zavije proč od ceste pa čisto zopet za planinskimi hišami, tuintam tudi čez vrtove. V gornjem delu trga pa kakor bi bilo Italijanom žal, da bi prav vso Planino dali Jugoslaviji, skoči meja s polja zopet na državno cesto, jo predeli in gre jugovzhodno proti graščini zadaj čez hrib proti Uncu in Rakeku.

Zakaj so Italijani mejo tako nenaravno začrtali!

Gotovo največ zato, da so nam pograbili vse gozdove in vse polje. V katastrskih občinah: Grčarjevec, Dol. in Gor. Planina nimamo ne enega posestnika, čigar gozdovi in skoraj vse polje ne bi ležalo v Italiji. Umljivo, da so sedaj v območju laške države tudi skoraj vsi graščinski gozdovi. Ali ne diha iz vsega tega roparska nenasitljivost naših skoro dve in polletnih tlačiteljev?! In sedaj: kmet ne more ne v gozd ne na polje, posebno oni kmetje imajo otežkočeno pot na svoje polje, ki imajo svoje parcele na strani proti Studenem. Iščo legitimacijo za legitimacijo — same sitnosti, pota, stroški, šikane in neprijetnosti. Po sedanji začasni meji bi zgubila planinska občina blizu dve tretjini davčne moči, kako naj zdrži še šolo, vodovod itd? Kakor je sedaj meja, nimamo ne mlinov, nimamo ne rezervarja za svoj vodovod, vse to nam je odvzeto in leži v Italiji. Sedanja meja trga Planino samo, ko je nad 40 hiš še pod suženjskim jarmom. Vsa takozvana Kačja vas in del trga, ki ga ljudstvo »Grič« imenuje. Tudi cerkvi Sv. Duh in Mati Božja na Planinski gori sta v Italiji, tako, da bi izgubila planinska župnija tri podružnice: v Grčarjevcu, cerkev sv. Duha in Planinski gori. Res, kakor bi se Italijan norčeval: pustil je Jugoslaviji hiše, osvojiti si hoče pa zemljišča z gozdovi, kakor da prebivalstvo živi samo od zraka in od importiranih italijanskih pomaranč. Naši ljudje imajo strašne sitnosti, da morejo do svojih zemljišč in do mlinov. Mislili smo, da bo morda to trpelo kak teden, a sedaj je že skoro tri mesece.

In uboge naše cerkve, ki so sedaj pod okriljem laških fašistov! Brali smo o škandalu v cerkvi sv. Hieronima na Nanosu.

Kaj takega je menda zmožen samo laški framazon s svojo 3000 letno kulturo. Odkar so naše cerkve pod varstvom mogočne Italije, so brez vsakega varstva. Trikrat je bilo že vloženo v cerkev sv. Duha in na Planinski gori. V prvi so razbili okna, poškodovali lestene in oltar, razmetali sveče in svečnike. In uboga Planinska Gora! Dvojna vrata so poškodovali, jih podrli, celo kameniti steber pri vratih so podrli, poškodovali veliki oltar, razmetali obleko v zakristiji, razbili opeko na strehi, vdrl v hišo poleg cerkve, s silo odprli vrata, polomili ključavnice kakor pri cerkvi itd. itd. In to trikrat. Komaj se je popravilo za silo, pa zopet znova. Sedaj pa niti do cerkve ne moremo in ne smemo. Ko se je hotelo ob priliki zadnjega vloma v cerkev, spraviti še ono malo cerkvene obleke, ki je bila gori — saj dragocenosti so itak v Planini shranjene — doli v Planino, je tozadevno prošnjo mogočni laški karabinjer odbil z motivacijo, da stoji cerkev na laški zemlji. Taka je usoda. Srce nam trepeta, ko beremo o nasiljih, ki jih izvršujejo laški suroveži — fašisti nad našim ljudstvom in nad njegovimi kulturnimi napravami, trepeta posebno v strahu, kaj, če se ne bi laški vandalizem še tako daleč spozabil in nam uničil naše svetišče na Planinski gori. In kdo bo popravil do sedanjega ogromno škodo! Nihče se ne zme ni za povračilo škode, ki nam jo je Italijan povzročil za časa okupacije na naših plosjih, vrtovih in travnikih. Dali smo sod-

no ceniti, dobro plačali cenitvene stroške in sedaj smo tam, kjer smo bili.

Razložili smo vse to zato, ker se ravno sedaj začno zopet trgovska pogajanja z Italijo. Pogoj za to obnovev je izpraznenje ozemlja, ki pripade Jugoslaviji.

Ker pa vedno beremo samo, da je treba izprazniti Dalmacijo, na nas se pa nihče ne spomni, smo hoteli s tem naše državne opozoriti, da tudi mi živimo in hočemo živeti in ne robovati.

V štirih velikih spomenicah smo prosili jugoslovanske kompetentne oblasti — deloma še za časa okupacije, deloma tudi po osvobojenju, naj vso silo in moč zastavijo v to, da če res ne gre drugače, rešijo pri podrobnih razmejitvi vsaj naš občinski kataster, tako da bi bila meja med Jugoslavijo in Italijo tam nekje blizu Postojne.

Prav nobena občina v logaškem okrožju ni po Italijanih toliko prizadeta kakor naša planinska, ki bi bila gospodarsko popolnoma uničena, ako bi sedanja začasna meja ostala.

Pozivljamo tudi našo deželno vlado, naj ne pozabi na spomenice, ki smo jih njej izročili in na one, ki smo jih po njej poslali centralni vladi v Belgradu, prosimo tudi gospode državne poslanca, ki smo jim izročili naše spomenice, naj se najtopleje za stvar zavzamejo in urgirajo že skorajšnjo ureditev nove državne meje, pa tudi razmejitvena komisija in ta še posebno naj ima vedno pred očmi našo spomenico in naj tudi za las ne odneha, da reši naš občinski kataster — potem šele se bomo oddahnili in res se mogli uživati v zlato svobodo svobodne svoje domovine.

Madžarska in Rumunija — personalna unija?

Budimpešta, 20. maja. (Izv.) V političnih krogih se mnogo razpravlja o vprašanju personalne unije med Ogrsko in Rumunsko. To vprašanje ima v obeh državah precej pristašev. Govori se, da so bile tozadevne resolucije predložene ministrskemu svetu.

Češko-avstrijska pogajanja razbita.

Praga, 20. maja. (Izv.) Češkoslovaški delegat za trgovska pogajanja med Češkoslovaško in Avstrijo je včeraj izjavil, da se ne bo več udeleževal sej, ker uvidi, da ne bodo imele uspeha. Odpotoval je danes v Prago.

Dogodki v Šleziji.

LDU Opole, 20. maja. (Wolff) V okrožju Kluczborg je položaj bistveno neizpremenjen. V okrožjih Ratibor in Kozlo so poskusili Poljaki zasesti levi breg reke Odre. S strojnimi so napadli mostišče pri Križanovicah. Ko se je ta poizkus ponesečil, so poizkusili razstreliti most, kar pa jim je tudi izpodletelo. V Katowicah je položaj resen. Davi je zahtevalo poljsko odposlanstvo od magistrata, naj se mesto uda. Zahteva je bila odklonjena. Kakor poročajo listi, se je včeraj objavil sklep kovinskih industrijalcev glede odpustitve delavstva, omejitve delovnega časa in znižanja mezd. Nato so delavski zaupniki sklenili, da prenehajo z delom v vseh 45 tovarnah, ki pripadajo zvezi kovinskih industrijalcev.

LDU Pariz, dne 19. maja. (DunkU) »Temps« potrjuje vest, ki jo je priobčil že »Journal«, da je angleška vlada vprašala francosko, ako bi Francija zasedla ruhrsko ozemlje, ako vkorakajo nemške čete v Gornjo Šlezijo. O tem vprašanju so razpravljali najprej v Londonu francoski poslanik in lord Curzon, včeraj pa angleški opravnik in francoski zunanji minister v Parizu. Angleška vlada ima pomisleke proti zasedbi ruhrskega ozemlja. Francoska vlada se ne more kar v naprej vezati in izjaviti, da ne more nastopiti dogodek, ki bi izzval zasedbo ruhrskega ozemlja.

Politične novice.

+ Slabi teologi v ministrstvu saobračaja. Presbiró javlja z dne 19. maja iz Belgrada: Minister za promet je podpisal nov pravilnik o uporabi salonskih vagonov, po katerem ima patriarh kot najvišji dostojanstvenik in glavar naše pravoslavne cerkve pravico do uporabe salonskega vagona. Nekateri osebnosti se pritožujejo, ker ni dana ista pravica tudi zagrebškemu nadškofu in sarajevskemu reis ul ulemi, ker sta najvišja poveljarja katoliških, odnosno muslimanskih vernikov v naši državi. V tem pogledu ni spora, da patriarh kot vrhovni poglavar pravoslavne cerkve, ki je neodvisna od vsake druge cerkvene oblasti, ni enak nadškofu in reis ul ulem: ki nista najvišja funkcionarja drugih ver, radi česar pripada z ozirom na to patriarhu večja oblast. Nadškof, reis ul ulema in škofje enaki so metropolitom in episkopom in imajo zato pravico do uporabe posebnih kupejev. Posebej se to v pravilniku ni poudarjalo, ker se to razume samo po sebi. To dokazuje tudi okoliščina, da so vse pristojne oblasti pravilno pojmovala to

odredbo in jo tudi vršile. Medtem pa, da bi se izključil vsak morebitni nesporazum, se je izdala železniškim ravateljstvom naredba, da imajo nadškof, škofje in reis ul ulema na potovanju pravico do uporabe posebnih kupejev kakor metropolitni in episkopi. — Iz ministrstva za promet. — V ministrstvu saobračaja sedijo slabi teologi, kar jim sicer ni zameriti. Njihova zmotna raziranja pa moramo vendarle popraviti in ugotoviti: Patriarh srbske pravoslavne cerkve je od carigradskega vesoljnega patriarha v verskih zadevah bistveno ravnatoka odvisen kakor katoliški škof od Rima, ali sarajevski reis ul ulema od carigradskega kalifa. Srbska pravoslavna cerkev v verskem oziru ni nobena cerkev zase, temveč je le integralni del vesoljne pravoslavne cerkve, katere najvišji organ v vsakem pogledu je zbor vseh pravoslavskih cerkev, zastopanih po svojih patriarhih, episkopih in izvoljenih duhovnikih in laikih; častni primat med njimi pa ima dozdaj še vedno carigradski patriarh. Ako bi hotel belgrajski patriarh biti suveren suverene cerkve brez vsakršne zveze z ostalimi pravoslavnimi cerkvenimi občestvi, bi bil razkolnik, kakor ruski staroverci. Belgrajski patriarh ne more brez vesoljne najvišje pravoslavne cerkvene oblasti ne samo spremeniti pravobnega kanona obče cerkve, ampak niti najmanjšega liturgičnega določila. Sicer privoščimo pravoslavnemu patriarhu salonski voz in nimamo nič proti odredbi. Konstatirajmo samo hoteli dvojno mero velesrbskih centralistov.

Protikatoliška agitacija episkopa Dositija. Da podpre akcijo čeških brezvercev za ustanovitev takozvane narodne cerkve, je odpotoval na Češko niški episkop Dositije, ki se tam mudi že več mesecev, drži konference z odpadlimi duhovniki in prireja zborovanja, na katerih navdušuje ljudstvo za odpad od katoliške cerkve. Na posredovanje jugoslovanskega poslanstva v Pragi je bila za 5. maj rekvirirana katoliška cerkev v Olomucu, da bi episkop Dositije mogel izvršiti pravoslavne obrede. V Olomucu ni seveda niti enega pravoslavne vernika, zato je vodstvo »narodne cerkve« službeno pozvalo svoje pristaše, ki so z malimi izjemami sami brezverci, da prisostvujejo temu obredu. SHS poslaništvo v Pragi je službeno objavilo, da se bo ta božja služba vršila v Olomucu v rekvirirani katoliški cerkvi. Ogorčeni vsled takega postopanja so Olomuški katoliki pred začetkom parade zasedli cerkev. Ker pristaši »narodne cerkve« niso ničesar opravili, so poklicali na pomoč policijo in orožništvo. Uvidevši nezakonitost postopanja od strani jugoslov. poslaništva, orožništvo ni hotelo posredovati, temveč je prepovedalo našemu poslaništvu in narodni cerkvi zlorabo posvečenih katoliških cerkev. Jugoslov. poslaništvo se je močno kompromitiralo in vsled te svoje blamaže izgubilo ves ugled v češki javnosti. Poudariti moramo dejstvo, da vse stroške, ki jih ima episkop Dositije na svojem agitacijskem potovanju, plačuje vlada iz državne blagajne, kamor se stekajo tudi davki, ki jih plačujejo katoliški državljani. S tem je vlada jasno nastopila proti večini državljanov in katoliki plačujejo sami proti-katoliško propagando. Tako postopanje belgrajskih mogotcev moramo najostreje obsoditi. Samostojni in liberalni spekulantje pa bodo za svoja izživljanja prejeli temeljito plačilo, kajti katoliško ljudstvo bo vsiljeno borbo sprejelo in tudi izvojevalo častno zmago.

Nevarnost iz Angore. Maurice Perrot objavlja v »Journal de Debats« uvodnik, v katerem opozarja na rusko-turškemsko zvezo, ki ima svoj sedež v Angori in ogroža mir v Evropi. Članek meni, da je Kemal paša zmeren in da tirajo panizlamsko politiko gotovi fanatiki s pomočjo boljševiskega »Akcijskega komiteta za propagando v Orientu«. Naš današnji uvodnik pojasnjuje položaj nekoliko boljše francoski novinar, ki ga je pisal po informacijah iz Carigrada. Francoski žurnalst, se zdi, ne upošteva angleške vloge pri celi stvari. Anglija meni, da bo Indijo ohranila ravno s tem, da kemaliste do gotove meje podpira in se z Rusijo spozna.

Turčija proti Franciji. »Hakimitej Miljev«, oficiozni organ angorske vlade, vehementno napada Francijo. Na koncu piše: »Pričlo teh dejstev (francoske politike v Ciliciji in Armeniji) sporazum med nami in Francijo ni mogoč. Zato naj Francija ima poleg nemške nevarnosti še turško.« Stvar je tembolj nevarna, ker bi moral angorski parlament te dni sprejeti londonsko pogodbo, ki določa med Francijo in Turčijo v Ciliciji premirje. Vprašanje je, ali kemalisti morebiti vendarle strune ne prenapenjajo.

Francija proti italijanskim nasiljem v Primorju. »Journal de Debats« objavlja dopis iz Trsta, v katerem opisuje, kako mesto pod italijansko upravo gospodarsko in kulturno propada. Dopisnik žigosa fašistovska nasilja proti Slovincem in postavlja koruptno laško upravo v pravo luč.

Dnevne novice.

— Umrl je včeraj popoldne g. Bogomir Malenšek, občinski tajnik v Rogaske Slatini. Pogreb bo v nedeljo popoldne. Naj v miru počiva!

— V Radovljici je bil 19. maja po žrebu izvoljen za mestnega župana g. Vinko Resman, za podžupana g. Ivan Bulovec, oba zavedna pristaša SLS, ki je dobila pri občinskih volitvah nadpolovično večino glasov nasproti dvema nasprotnima strankama.

— Predtrg pri Radovljici. Dolgotrajna liberalna trdnjava je padla — za župana je namreč izvoljen g. Jožef Gregorec, zaveden somišljenik SLS. Bog živi!

— Domžale. Volitev župana in svetovalec se je vršila 17. maja ob 4. popoldne v občinski pisarni v navzočnosti vladnega svetnika dr. Lorgerja. Izvoljen je bil g. A. Skok, posestnik v Sp. Domžalah (JDS) s 13 glasovi, kandidat SLS g. Franc Cerar je dobil 11 glasov. Pri volitvi občinskih svetovalec so bili izvoljeni sledeči: Franc Janežič, gostilničar v Zg. Domžalah (SKS), Jože Jezernik, lesni trgovec v Stobu (SKS), Andr. Kovač, gostilničar v Zg. Domžalah (SKS), Andr. Slokar, lesni trgovec v Zg. Domžalah (JDS). Po končanih volitvah so začeli streljati z možnarjem. Na večer so povabili godbo, da je igrala podoknico županu. Sledilo je običajno popivanje, ki je trajalo do belega dne. Ljudje, ki so se z raznimi obljubami dali zapeljati, se že sedaj kesajo in če bi bile še danes nove volitve, bi brez dvoma čisto drugače izpadle.

— Zapora nad »Jugoslavijo« dvignjena. Ker je g. Pesek, lastnik in izdajatelj »Jugoslavije« poravnal sporno zadevo z g. Kosovelom in mu izplačal zakonito odpravnino ter njegove civilno-pravne stroške, je Jugoslovansko novinarsko združenje, sekcija Ljubljana, dvignilo nad »Jugoslavijo« proglašeno delno zaporo.

— Izjava. Jugoslovansko novinarsko združenje, sekcija Ljubljana, izjavlja: Z ozirom na neresnične trditve v »Jugoslaviji«, da je Jugoslovansko novinarsko združenje, sekcija Ljubljana, v meznem sporu med g. Peskom in g. Kosovelom zasledovalo politične cilje, ugotavljamo, da to ne odgovarja resnici in da je združenje nepolitična zgolj strokovna organizacija novinarjev. — Odbor.

— Malo več dostojnosti in obzirnosti! Piše se nam: Župni uradi so prejeli od županstva sledečo cvečko lepih manir po naročilu pukovske okrajne komande: Rok za podaljšanje rekrutnega občinskega seznama se podaljšuje do 25. t. m. Županstvu se naroča, da takoj ponovno zahteva pri svojih župnih uradih, da nemudoma najdajo pa v teku dveh dni vpošljejo izdelane sezname in poročila, vse to v dveh izvodih tamkajšnjemu županstvu. Ako se župni uradi ne drže tega roka ali se protivijo temu, naj županstvo takoj semkaj naznani, da komandant dravske divizijske oblasti proti dotičnemu krivcu potrebno ukrene. Po zapovedi komandanta: Major — podpis nečitljiv. Ljubljana, 13. maja 1921. Broj: 1671. — Nekaj komentarja. Vsekako potrebuje to pukovsko povelje. Najprej morajo župni uradi odločno protestirati proti takemu načinu obveščanja z župnimi uradi. Smatra-li pukovska komanda župne urade za podrejene županstvom? Le višji urad more od nižjega kaj zahtevati, ali celo to ni občajno, kjer je kaj takta in finese. In pa ta nesmisel: županstva naj zahtevajo od svojih župnih uradov. Županstvo naj zahteva od svojega sluga, ki ga plačuje, ne pa od župnikov, do katerih absolutno nima nikake ingerence. Povdarjamo pa, da tega ne pišemo na rovaš županstev, ker jih je proti njihovi vednosti in brez njihove inicijative tako počastilo in visoko povzdignilo pukovsko poveljstvo. Županstva sama strme, da more pukovsko poveljstvo kaj takega potuhtati. Pukovskemu poveljstvu pa glasno povemo, da so župni uradi v prvi vrsti cerkveni uradi, nikdar pa ne uslužbenci županstev, pa tudi ne uslužbenci političnih in vojaških oblasti. Dalje: Župni uradi morajo nemudoma, gotovo pa v teku dveh dni zadostiti povelju komande. Tak veliki aparat, toliko pisarenja in to v dveh dneh! Lepa hvala! In pristavimo še: ali se pukovski nečitljivi komandant zaveda, kako so »bogato« nagrajeni župni uradi za svoje normalno pisarniško delo? Povemo javnosti: s par kronami na leto. In danes koliko stanejo: črnilo, peresa, papir itd., da ne govorimo o delu kot takem. Kdor tako pod beraško ceno plača nujne potrebščine za pisarno, ta pač ne more in ne sme tako surovo-absolutno ukazovati. In le radovedni smo, kateri župni uradi se sploh protivijo zahtevam vojaštva, da prihajajo fermani v taki netaktni obliki? Če se pa kdo protivi, gotovo ne stori tega načeloma in brez vzroka. Torej več takta, dostojnosti in pameti pred dostojnimi ljudmi.

— Doctrina theologorum Russorum de capite Ecclesiae Christi. Gospoda, ki imate mojo razpravo, vljudo prosim, naj mi jo nemudoma vrne, ker jo kar najnujnejše rabim. — Dr. Kimovec.

— Vabijo se vsi samostojni obrtniki ljubljanske okolice na obrtniški shod in njih prvi občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 22. t. m., ob 3. uri popoldne v gostilni pri Kavčiču (p. d. Svedrač) v Kosezah. (K)

— Iz D. M. v Polju. (Izjava). O priliki občinskih volitev v naši občini so me obkroževali, češ da sem volil Samostojno kmetijsko stranko. To pa raditega, ker sem na potu k volitvi prišel slučajno z nekim agitatorjem in kandidatom SKS skupaj. Jaz sem bil vedno zvest pristaša SLS in sem tudi danes in bom, dokler bom živ, volil sem SLS, za kar nisem nobenemu odgovoren. Če mi pa more kdo dokazati, da sem drugače volil, mu pa rade volje izročim nagrado 10.000 kron. Tudi se mi je očitilo, da sem naročil »Jugoslavijo«. Jaz je nisem še imel naročeno in je tudi nikdar ne bom. Naročen pa sem na »Slovenec«, »Novi čas«, »Domoljubac«, »Mladost« in še na druge naše liste. — Sedaj pa, kdor si upa priti z dokazi na dan, naj le pride, zastoj se ne bo trdil. Jaz sem pripravljn. — D. M. v Polju, 20. maja 1921. — Janez Demšar, posestnik v Slapah.

— Opomin! Na podlagi sklepa občnega zbora poteče rok dne 30. junija 1921 za vse bivše člane društva »Innsbrucker Sterbevereine« in »Pogrebnege društva v Ljubljani«, ki so s članarino zaostali. Odbor podpisane društva ponovno opozarja vse zamudnike, da članarino do zgoraj navedenega dne sigurno poravnajo, ker drugače prenehajo biti s tem dnem člani in izgube tudi vse pravice. — Podporno društvo žel. uslužbencev v Ljubljani.

Poziv k naboru. Konzulat češkoslovaške republike v Ljubljani naznani: Na podlagi naredb ministrstva narodne brambe v Pragi št. 81.762 z dne 3. februarja 1921 se vrši pravilni nabor letnikov 1899, 1900, 1901, kakor tudi naknadni nabor za letnik 1898 v prostorih konzulata C. S. R. v Ljubljani, Breč št. 8/I dne 28. maja 1921, ob 8. uri zjutraj. Vsi češkoslovaški državljani, rojeni v letih 1901, 1900, 1899, ki prebivajo v Sloveniji, so obvezani dostaviti se k konzulatu v Ljubljani. Tudi vsi oni, ki so bili spoznani za sposobne k nadomestnemu službovanju, ali katerih nabor je bil vsled njih časne nesposobnosti odločen, se morajo prigraditi. Razen tega se imajo zglasiti vsi oni češkoslovaški državljani letnika 1898, ki se dosedaj niso predstavili najsibode glavnemu ali naknadnemu naboru. Vsak nabora obvezni se mora legitimirati ali s potnim listom, izstavljenim od kakega češkoslovaškega urada, ali pa z domovinskim listom in potrdilom identitete od občinskega urada, opremljenim s fotografijo. Zoper vsakega, ki ne izpolni svoje dolžnosti nabora, se bode vnelo kazensko postopanje v smislu § 43. br. zakona. — Generalni konzul dr. O. Beneš.

— Samomor. Obesil se je v Ravniku l. 1879. rojeni posestnikov sin Jožef Jaklič, vulgo Martinčičev, in sicer sredi sobe. Ko so obešenca odvezali, je bil že mrtev.

— Najdeni utopljenec. Pri Poganiku, občina Litija, so našli utopljenca moškega spola, ki je ležal v vodi 8 do 12 dni. Utopljenec je bil 32 do 38 let star. Truplo utopljenca so prepeljali v mrtvašnico pokopališča v Šmartnem pri Litiji.

Ljubljanske novice.

Ij Za koncert, katerega priredi naša Glasbena Matica danes ob 9. uri zvečer na čast »Udruženja jugoslovanskih inženjerov i arhitektov«, vlada v Ljubljani vseobče zanimanje. Ponavlja se z največjim uspehom uspeša Sattnerjeva »V pepelnici noči«. Poleg tega se pojo tudi najlepše naše narodne pesmi. Za koncert je na razpolago še nekaj sedežev, posebno na galeriji in balkonu ter vabimo naše občinstvo, da se tega koncerta v največjem številu udeleži. Začetek točno ob 9. uri zvečer.

Ij Zaročil se je dne 15. t. m. g. Fran Uher, lastnik trvdke F. & A. Uher v Ljubljani z gđ. Martičko Weinerovo, hčerko gosp. Z. Weinerja, lastnika trvdke Eduard Fanta v Zatecu.

Ij Družabni klub vabi na izlet k Sv. Katarini in na Grmado v nedeljo 22. maja. Odhod z vlakom ob pol 7. uri zjutraj do Medvod. — Odbor.

Ij Organizacija javnih nameščencev somišlj. SLS vabi na običajni sobotni sestanek v navadnih prostorih. Začetek ob 20. uri. Vsi! — Odbor.

Ij Glas iz občinstva. Ni še preteklo dva meseca, ko je neko mladoletno dekle do smrti povozilo malo 9 letno deklico Angelo Zupančičevo. Takrat je vse vpilo, kako sme samostojno voditi konje tako mlado punče, ko vendar cestno-polijski red to izrecno prepoveduje. Vzlic temu pa vozi nedorasla mladina še vedno nemoteno po ljubljanskih ulicah in nihče se ne briga za to. Pred dvema dnevi je n. pr. vozil po Bleiweisovi cesti v smeri proti policijskemu ravnateljstvu droben, jedva 9 leten deček, otrok, s par konji mivko čisto sam in se izogibal številnim vozovom, ki so ga srečavali. Mimoidoči polic. agent M. ga ni opazil ni. Bo treba pač še kake nove ne-zgode?!

Ij Zveza trgovskih in privatnih nameščencev. Obveščamo vse člane in članice, da namerava Zveza trgovskih in privatnih nameščencev prirediti dne 5. junija izlet v Kamniško Bistrico. Zato prosimo, da vsi, ki se nameravajo udeležiti tega izleta, pridejo na sestanek dne 25. t. m., ob pol osmi uri zvečer v društvene prostore Stari trg št. 2.

Ij Koncert v hotelu Tivoli bo v soboto popoldne od 4. do pol 9. ure zvečer in v nedeljo popoldne od 10.—1. ter popoldne od 4. do 9. ure. Vstopnina prosta. (K)

Ij Delodajalci in delojemalci, ki imajo pravico voliti priselence in namestnike v obrtno in prizivno sodišče, ki razsoja spore med delodajalci in delojemalci, se opozarjajo, da bo mestni magistrat založil posebne tiskovine za prijavo delodajalcev in delojemalcev. Kdaj se bodo dobile te tiskovine, bo objavljeno v listih.

Ij Javno predavanje »Probudec: O keramiki in njenem razvoju od najstarejše do sedanje dobe

se vrši v nedeljo, dne 22. t. m. ob 11. dopoldne na teh. sr. š.

Ij Obrtniki, trgovci, trgovske, komanditne in delniške družbe, pridobitne in gospodarske zadruge, društva itd. v Ljubljani, za katere velja obrtni red in na katere se razteza pristojnost obrtnega sodišča, se pozivljajo, da v smislu razglašene ministrstva za trgovino in industrijo z dne 30. aprila 1921, objavljenega v Uradnem listu št. 50, nemudoma, najkasneje pa do 31. maja 1921, pismeno naznanijo mestnemu magistratu v posve-tovalnici radi volitev v obrtno in vzklčno sodišče: 1. stajališče in vrsto obrata ter lastnika obrata in 2. imena in priimke vseh možkih in ženskih delavcev, uslužbenih dne 10. maja 1921. Pri uslužbenih je navesti tudi, da so že nad 20 let stari, torej rojstveno leto in da prebivajo že nad 1 leto v Jugoslaviji, ker sicer nimajo pravice voliti. Tudi javenci nimajo pravice voliti. 3. Trgovske, komanditne in delniške družbe, pridobitne in gospodarske zadruge, društva, zavodi in društva, morajo izmed oseb, poklicanih za njih zastopanje, imenovati eno ali dve osebi, ki zanje oddajo glasovnice.

Ij Delavci in drugi delojemalci, katerih spore z delodajalci sodi obrtno sodišče, se opozarjajo na to, da bodo smeli voliti priselcnike v obrtno in prizivno sodišče le tedaj, če jih bodo delodajalci pravočasno prijavili mestnemu magistratu, da se vpišejo v volilni imenik. Interesirajte se torej sami, da ne boste izpuščeni iz volilnih imenikov in opozorite na svojo volilno pravico tudi delodajalci, da vas pravočasno naznani magistratu.

Ij Tavina kolesa. Iz kleti Gospodarske Zveze v Spod. Siskli je bilo ukradeno kolo.

Ij Nesreča. S kolesa je padel in se poškodoval na glavi na Gosposvetki cesti Filip Remškar, ker so se splašili nasproti vozeči konji.

Ij V glavni carinarnici prijeli sumljivi tujci. Ko je prišel glavni revizor carinarnice 14. t. m. v skladišče, je dobil v skladišču skrita dva moža, od katerih je eden pobegnil, drugega so pa prijeli. Tudi pobeglega so kmalu dobili. Prijeta tička sta Dunajčan Ignac Kormann in Lvovčan Simon Stadler.

Ij Goljuf in tat. Policija se živo zanima za nekoga Franeta P., ker ni vrnil nekaj najdenega denarja in ker je nekaj denarja ukradel, nato pa odpotoval iz Ljubljane.

Ij Prijeta postopača. Policija je prišla na glavnem kolodvoru Edmunda Lorgerja in Franeta Zorka, ker sta se nameravala po skrivni poti odstraniti s perona. Ugotovilo se je, da sta se »črne« vozila. Lorgjer je imel na listku, ki so ga našli pri njem, zapisano: »Meine erste Wanderung von W. Feistritz 16. 5. 1921«. Zorko pa: »Početak reize 16. 5.« Postopača se bosta morala pred sodnijo zagovarjati.

Ij Damska ura je bila najdena v Lingerjevi ulici. Dobi se pri trvdki Smale, Mestni trg 24.

Ij Zilovko je udaril po levi roki ključavničarski pomočnik Viktor Burnik 55 letna Marijo Narobe in jo težko poškodoval.

Katoliški vestnik.

c Birmovanje ob kanonični vizitaciji v dekaniji Kamnik se bo vršilo sledeče dni: Kamnik, v nedeljo 22. maja; Tunice, v torek 24. maja; Domžale, v nedeljo 29. maja; Dob, v ponedeljek 30. maja; Rova, v torek 31. maja; Homec, v sredo 1. junija; Nevlje, v četrtek 2. junija; Sela, v petek 3. junija; Šmartin, v soboto 4. junija; Zg. Tuhinj, v nedeljo 5. junija; Spitalič, v ponedeljek 6. junija; Motnik, v torek 7. junija; Vranja peč, v sredo 8. junija; Mekinje, v četrtek 9. junija; Stranje, v petek 10. junija; Gozd, v soboto 11. junija; Menges, v nedeljo 12. junija; Komenda, v torek 14. junija; Vodice, v sredo 15. junija.

c Škofijska kronika. Višji redovi. Prevzvišeni gospod knezoškof je za letos določenim novomašnikom podelil subdiakoniat v nedeljo, dne 10. aprila. Diakoniat se jim podeli v soboto, dne 21. maja, prezbiterat pa v nedeljo, dne 10. julija t. l. — Škof. komisija za katehetske izpite. Prof. dr. Ivan Janežič je odložil predsedstvo te komisije, častni kanonik prof. dr. Ivan Svetina je pa prosil razrešenja kot eksaminator. Za predsednika je bil imenovan nato stolni kanonik Ignacij Nadrah, za eksaminatorja pa prof. dr. Jožef Demšar. — Višji šolski svet. Za zastopnika katehetov je bil imenovan stolni kanonik Ignacij Nadrah, za njegovega namestnika pa profesor dr. Gregorij Pečjak. — Za župnega upravitelja v Horjulju je bil imenovan Franc Nastran, kaplan na Krki. — Premeščeni so bili kaplani: Anton Hostnik iz St. Ruperta v Trnovo v Ljubljani; Janez Mevželj iz Gorij v St. Rupert; Janez Dežela iz Preddvora v Gorje.

c Rakovnik. V nedeljo dne 22. maja obhaja salezijanski zavod na Rakovniku praznik Marije Pomočnice kristjanov s sledečim sporedom: V soboto zvečer ob sedmih govor za vajo srečne smrti, nato slovesen blagoslov. V nedeljo zjutraj ob petih sv. maša pred Najsvetejšim za sotrudstvo, nato govor. Ob pol desetih govor in pontifikalna sv. maša: daroval jo bo prevz. zagrebški nadškof dr. Ante Bauer. Popoldne ob pol štirih govor, nato procesija s kipom Pomočnice kristjanov. Zbirališče za Marijine družbe, narodno nošo, belooblečene itd. kakor druga leta.

Dijaški vestnik.

Šestnedeljska pobožnost v čast sv. Alojziju za dijake v kapeli oo. jezuitov se prične v nedeljo, 22. t. m., ob 6¼ zjutraj.

d Osrednji odbor SDZ ima danes ob 4. uri popoldne važno sejo v pisarni S. K. S. Z. Ljudski dom, II. Vabijo se tudi odborniki podružnic S. D. Z., da se je udeležijo. — Preds. S. D. Z. d Sestanek kat. akademikov. V ponedeljek 23. t. m. ob 8. uri zvečer se vrši v dvorani Akademskega doma sestanek vseh katoliških akademikov. Poročal bo g. Josip Pire o nalogah katoliškega akademika v orlovski organizaciji. Tovariši, udeležite se v velikem številu tega sestanka!

Prosveta.

pr Zupantičev prevod Beneškega trgovca je ravnokar izšel v Novi založbi v zelo elegantni opremi. Svoj prvotni prevod je pisnik v tej izdaji popolnoma predelal, znanstven uvod in potrebne

stvarne opazke k temu Shakespearejevemu delu pa je napisal docent dr. Kelemina. Knjiga bo v okrasje vsakemu salonu, a bo gotovo dobro došla tudi našim srednjim šolam. Dobiva se v prodajalni Nove založbe na Kongresnem trgu, nevezan izvod po 28 K, vezan po 36 K.

pr. P. Hugolin Sattner: Svetniške in prazniške pesmi za mešani zbor in orgle. I. Sv. Jožef. 2. Vnebohod. 3. Sv. Vid. 4. Mar. vnebovzetje. 5. Angeli varili. 6. Vsi sveti. V Ljubljani, 1921. Založila Jugoslav. knjigarna v Ljubljani, natisnila Jugoslav. tiskarna v Ljubljani. Cena 20 K. Izrazita lastnost priloženih skladb v celoti je slovesna moč. Vendar pa ima vsaka v sebi kak del, ki se prijetno loči od splošne moči po svoji mehkobi. Predvsem so si v dobrem razmerju rastoče in padajoče sile, ki pečejo in pomirjevalni element. Rastoče sile tvorijo zlasti sekvence, če že ne stroge, pa vsaj v melodiji, tako da uho venomer s prijetnim čuvstvom lahko zasleduje dosledno glasbeno delo. Zlasti naši nekoliko boljši zbori, ki imajo bolj vešte organizirane, bodo s pesmi dosegli velike uspehe. Pesmi št. 5. in 6. v prvem delu nekoliko oddevata in se z neko težo naprejo pomikata. Vzrok bodo bržkone male ritmične anomalije, dalje je njih takti zopet lahen; par taktov v sredini »Vseh svetih« učinkuje kar opojno. Priporočamo!

pr. »Slovenski učitelj«, glasilo jugoslovanskega krščanskega učitelstva. Vsebinska 5. številka: Kako gojimo pri jezikovnem pouku učencev samodejnost (Fr. Lužnik). — Mladikavec v vihravi dobi. (A. Čadež). — Iz moje beležnice. (Janko Polak). — Lisek. — Kultura in književnost. — Društvena in stanovska kronika.

pr. Nove knjige: Frank Heller: Prihode gospoda Collina. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena 15 K, po pošti 2 K več. — A. D. a. u. d. e. t.: Pisma iz mojih mlina. Izredno izdane Narodne knjižnice. Zagreb. Voinička ul. 13. Cena 28 K, na finem papiru 34 K, elegantno vezana 40 K. — Milan Ogrizović: U Bečkom Novom mestu. Epilog zrinjsko-frankopanske tragedije u jednom činu. Ob 250letnici smrti Zrinjskega in Frankopana izdala Matica Hrvatska. Cena 12 K, za člane 10 K (25 odstotkov v korist združenja glumcev SHS). — Državni komunalni in hipotekarni duhovni Jugoslavije. Cena 40 K. — Dr. Milan Senca: Geografija Jugoslavije. Cena 24 K. Poslednji dve interesantni knjigi se dobijo pri založništvu »Jugoslovanski Kompas« d. d. Zagreb.

pr. Umetniška turneja. Kakor čujemo, se poda na umetniško turneo pesnik Anton Podbevšek, ki bo v vseh večjih mestih Jugoslavije recital svoje pesmi iz knjige »Človek v bombam«. Na njegovem potovanju ga bo spremljal kompozitor Marij Kogoj, ki bo njegova dela improviziral. Prvi večer te vrste se vrši v mariborskem gledališču dne 6. junija. — Želimo umetniškemu poplunu uspeh.

pr. Iz pisarne Slovenske Matice. Za zemljevid slovenskega ozemlja so opravljene vse korekture in dunajski voj. geogr. zavod je prejel že pred mesecem dni »imprimatur« za končni tisk. Zemljevid bo torej vsak čas gotov in pisarna ga razpošlje takoj, ko ga dobi z Dunaja v Ljubljano. Od rednih izdaj za tekoče leto sta že do malega natisnjeni dve knjigi, in sicer zbirka pesmi Pavla Golje »Veterna pesmarica« in roman Lermontova »Junak našega časa«. Za tisk je pripravil spominski spis k matični petdesetletnici »Začetki Matice Slovenske«. Poleg tega knjigi izide med matičnimi publikacijami za leto 1921, tudi dr. Lončarja »Politična zgodovina Slovencev«, ki pojde kmalu v tisk. Kot izredne publikacije so v tiskarnah: Pavla Golje »Pesmi o zlatolaskah«, dr. Ivana Laha »Češka antologija« in Frana Finžgarja drama »Razvalina življenja«. Za tisk se pripravlja ilustrirana zbirka otroških pesmi Vide Jerajeva »Iz Ljubljane čez poljanec«, v recenziji sta dve zbirki pesmi, daljši slovenski roman in obširen poljudno zgodovinski spis. — Vse g. g. poverjenike prosimo, naj čimprej poberejo članarino in prijaviijo člane, kajti knjige izidejo kmalu. V krajih, kjer ni poverjenikov, naj se takoj kdo javi, ki bi bil pripravljen izvrševati posle matičnega poverjenika.

pr. »Hrvatska Prosvjeta«. Vsebinska 5. štev.: Dr. M. Belić: Decentralistični pokret v Franciji. — Dr. A. Mahnič: Radikalizam u filozofiji. — Dr. Velimir Deželić: Filia regis. — A. Alfirević D. J., Lurd. — Matija Petlić: Jedno važno filozofsko delo. — Paula Belić: Intima. — Zvonimir Pelek: Posle sunca. Pregledi.

Orlovski vestnik.

»Mladost« (glasilo hrv. kat. omladine). Pod uredništvom izbornega mladinskega pisatelja in organizatorja M. Čunkota je začel ponovno izhajati v Zagrebu list »Mladost« kot glasilo mladinskih društev. List izdaja »Hrv. kat. nar. savez« v Zagrebu kot centrala kat. prosvetnega dela, za sedaj izhaja mesečno in stane 20 K na leto. »Mladost« je doslej edino hrvatsko glasilo, namenjeno v prvi vrsti kmetski mladini in katero si je stavilo za nalogo, da vzgoji kmetijske mladeniče za vse, kar je dobro, lepo in plemenito. »K suncu!« jim kliče prva številka. V dobi splošne moralne pokvarjenosti in brezverstva, ki se čimdalje bolj širi tudi po hrvatskih selih, jih pozivlja, da strnejo svoje sile v delu za ljubezen, resnico in poštenost, da dvignejo srce k Bogu, a k solncu svetle oči. Te ideje bodo iz njih ustvarile mladeniče močnega telesa, vesele, plemenite in dobre duše. V poučnih člankih, ki bodo razpravljali o šoli in hrvatski mladini, o zdravem telesu in duši itd., bo nudila »Mladost« mladeničem zdravo duševno hrano. Toda ne samo dušo, tudi telo — pravi — naj urijo mladinska društva ter da je zato dolžnost mladinskih društev, da ustanove tudi svoje telovadne odseke. Slovensko orlovstvo z veseljem pozdravlja hrvatsko posestrimo, želeč ji kar največ uspeha pri delu za ljudsko prosveto. Svojemu članstvu pa toplo priporočajo, da si tudi hrvatsko »Mladost« prav prično naroča. Naroča se pri upravnistvu »Mladost«, Zagreb, Kaptol 27.

Turistika in sport.

Slavia, Praga: Ilirija. Nogometne tekme med praško Slavijo in Ilirijo v soboto in nedeljo na prostoru Ilirije pred drž. kolodvorom se prične ob pol 18. uri. Dijaške in članske vstopnice se pri dnevnih blaginjah ne izdajajo, temveč se dobe le v predprodaji pri Kanču oz. Pevalaku v Židovski ulici. Predprodaja se vrši tudi v nedeljo dopoldne na igrišču. — V nedeljo ob pol 21. uri priredi Ilirija gostom v hot. Tivoli pozdravni večer, na katerem so dobrodošli vsi prijatelji športa in Čehov. Sodeluje godba. (K)

Kolegarska dirka na Planino v nedeljo, dne 22. maja se vrši ob vsakem vremenu. Start ob 10. uri na križišču Bleiweisove in Tržanske ceste. Ob 8. uri zjutraj izlet ostalih kolezarjev iz dvorišča pri Novem svetu. Vabljeni vsi prijatelji kolezarjev. V nedeljo, dne 29. maja parna vožnja Ljubljana—Kranj—Kamnik—Ljubljana. Start Celovška cesta ob 1.30, km 2 — cilj Dunajska cesta približno ob 3.30 km 1. Prijave samo v parih po dva dirkača skupaj sprejema g. Ogrin, trydka Go-

rec, Gosposvetska cesta do petka, 27. maja do 8. zvečer. V soboto, dne 21. maja zvečer ob 7. uri sestane vseh dirkačev, motociklistov in funkcionarjev na vrtu Nove Svet. Obvezna udeležba! — Klub kolezarjev in motociklistov »Ilirija«, Ljubljana. (K)

Gospodarsko.

PADANJE TUJIH DEVIZ IN VALUT.

Zagreb, 20. mainika. (Izv.) Na borzi je nastopil danes prevrat. Narodna banka je vrgla na trg devize. To dejstvo je povzročilo, da so devize močno padle. Berlin je padel od 228 na 200. Šele po sklepu borze si je zopet opomogel. Padle so dalje devize Italije, Budimpešte, London, Švica, Praga in Newyork. Samo Dunaj in Pariz sta vzdržala in le neznatno padla. Cel dan je vladala med borzijanci velikanska konsternacija.

BORZA.

Zagreb, 20. maja. (Izv.) Devize: Pešta 55 do 58, Berlin 200—204½, Italija 680—690, London 480—485, Newyork (kabel) 120—121, Newyork (žek) 119—120, Pariz 1080—1085, Praga 184—185, Dunaj 22.10—22.45, Curih 22.50, Napoleoni 416 do 418. — Valute: Nem. marka 208—209 (po borzi), lira 656—670, dolar 115½—118½, lej 223.

Dunaj, 20. maja. (Izv.) Devize: Pešta 262, Berlin 940, Italija 3162, London 2270, Newyork 568, Pariz 4937, Praga 837½, Curih 10.250, Bukarešta 970, Zagreb 450, Varšava 62.

Curih, 20. maja. (Izv.) Devize: Pešta 260, Berlin 925, Italija 30.90, London 22.26, Newyork 555, Pariz 4865, Praga 8.10, Dunaj 135, Bukarešta 9.60, Zagreb 4.40, Varšava 0.65.

g. Občni zbor Zadr. zveze. Naše večerajšnje poročilo naj se popravi v toliko, da se obrestna mera zvišala s 1. julijem (ne junijem) in da se kredit nad 50.000 K sme dovoliti le s pritrditvijo Zadr. zveze (ne nadzorstva Zadr. zveze).

g. Žitni trg v Somboru. Sombor, 20. maja. (Izv.) Pšenična moka 0 notira 14 K do 14.40 K, pšenica 9.80—9.90 K, koruza 3.95 K, oves 4.05 K. — Popravčevanje po moki je malenkostno. Koruza se precej išče. Največ popravčevanja pa je po ovsu, katerega je težko dobiti.

g. Prodaja bukovih progov. Gozdna uprava v Han-Kumpaniji naznanja trgov. in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo dne 23. maja ob desetih dopoldne vršila javna ustmena in pismena dražba približno 12.000 bukovih progov (švelerjev) za ozkotirno železnico. Progi se nahajajo v skladišču v Krusčici. Izključna cena je 30 K za komad franko vagon Krusčica. Ponudnik mora pred dražbo položiti kavejico, in sicer naš državljani 36.000 K, inozemec 72.000 K v gotovini ali v državnih bonih. Ponudbe z vadijem je treba poslati zapečatene gozdni upravi v Han-Kumpaniji, kamor morajo dospeti najkasneje do 23. maja, do desete ure dopoldne. Reflektanti proge lahko ogledajo pred dražbo. Pogoji so pri navedeni upravi na vpogled.

g. Paša živine v gozdih. Časopisje je prineslo vest, da bo vsled odredbe ministrstva za gozde in rudnike paša v gozdih, ne oziraje se na lastnika, prosta. Od merodajne strani se nam poroča, da za Slovenijo take naredbe ne bo.

Najnovejša poročila.

IZ KONSTITUANTE.

Belgrad, 20. maja. (Izv.) Popoldanska seja konstituante se je začela b pol 5. uri z debato o splošnih državljanskih pravicah in dolžnostih. Prvi je govoril dr. Andrej Gosar, ki je obrazložil, kako razumeva Jugoslovanski klub one člene ustave, ki govorijo o enakosti državljanov pred zakonom in oblastmi ter o osebni svobodi. Opozarjal je, da v sedanjem javnem življenju ni svobode niti enakosti, dasi se to načelo toliko naglašja. V današnjem javnem redu obstoji pravo enakosti samo v toliko, v kolikor imajo nekateri velika imetja. Oni, ki nimajo imetja, nimajo pravice do varstva pred zakonom. Opozarjal je na to, da ženske ne uživajo enakosti ter je zahteval za ženske volivno pravico in vpliv na zakonodajstvo. Govoril je nadalje o pravicah posameznih stanov, zlasti kmetov in delavcev. Glede vprašanja smrtni kazni je izjavil, da je to vprašanje težko rešiti v načelu. Ako je v ustavnem načrtu že določeno, da ni smrtni kazni za čisto politične delikte, potem je neupravičena izjema tega pravila, da se atentati na vladarja in vojaški delikti kaznujejo s smrtno kaznijo. Obširno je govoril o veri in njenem pomenu za moralno življenje. Radi njenega pomena ji mora država priznati ne samo važnost, temveč mora tudi določiti enakopravnost vseh konfesij, svobodo vesti in vere. Govoril je proti določbi v ustavi, ki omejuje svobodo občevaranja vernikov z verskimi poglavarji izven državnih mej. Vsaka vera ima važen vpliv na javno življenje, zato se morajo pogosto tudi v cerkvi razpravljati vprašanja javnega življenja. Zakaj se ne uvede kancelarparagraf za kapitaliste, ki imajo mnogo več vpliva na javne zadeve. Slovenska liberalna stranka je hotela obdržati kancelarparagraf na površini, da bi uklonila takozvani klerikalizem. Mi smo proti vsaki nadvladi duhovščine in če obstoja v Sloveniji klerikalizem, je temu največ vzrok to, da niso slovenski liberalni inteligenti nikdar delali za narod, ki so ga samo izkoriščali. Prvi je bil duhovnik, ki je narod osvobodil od liberalnega kapitalističnega gospodarstva. Nadalje je govoril o šoli in razlagal glede tega stališče Jugoslovanskega kluba. Vzgoja je stvar staršev in ne države. — Za dr. Gosarjem je govoril slovenski samostojec D. rofenik, ki je imel govor napisan, pa ga pogosto ni znal citati. Zato so se čuli vzkliki, naj prečita govor oni, ki ga je napisal. D. rofenik je našteval slučaje, kako so duhovniki in redovniki govorili o poli-

tiki. Navedel pa ni niti enega imena in kraja, vsled česar so mu klicali, da je denuncijant. Radi žaljenja duhovščine ga je moral predsednik dvakrat ukoriti! Glede njegovega narodnega mišljenja so mu očitali, da je bil še pred kratkim časom nemškutar in da so njegovi bratje še danes nemškutarji. O kmetijskih pravicah v ustavi ni znal ničesar povedati. Svoj govor je končal med splošnim smehom. Da bi ga potolažili radi njegovega neuspeha, so se zbrali okoli njega dr. Žerjav, Svetozar Pribičević in Demetrovič, ki so mu obljubovali, da bo njegov govor natiskan. Med raznimj trditvami je navedel dobesečno tudi sledeče: »Nobena poštena ženska ne zahteva volivne pravice.« Kot dokaz za to je rekel: »Mi hočemo, da bodo žene naše in ne popovske in tedaj ne bodo zahtevale volivne pravice.« Za tem se je seja zaključila in se bo nadaljevala jutri.

ODGODENA SEJA.

Belgrad, 20. maja. (Izv.) Danes dopoldne bi moral imeti ustavni odbor sejo, ki se pa ni vršila in je bila odgodena na jutri dopoldne.

PLAČANA USTAVA.

Belgrad, 20. maja. (Izv.) Finančni minister je odobril kredit šest in pol milijona dinarjev za izplačilo pokojnin črnogorskim uradnikom, nadalje 65 milijonov dinarjev kot prvi obrok izplačila begom v Bosni in Hercegovini. Ostanek 155 milijonov se bo izplačal v obligacijah.

MINISTER PRIBIČEVIĆ PROTI DR. STOŽIRJU.

Zagreb, 20. maja. (Izv.) Danes se je pred tukajšnjim okrajnim sodiščem nadaljevala razprava proti dr. Ivanu Stožirju, ki ga je tožil minister Pribičević radi žaljenja časti, češ da je rekel v seji zagrebskega občinskega sveta, da je lopov. Dr. Stožir je nastopil dokaz resnice ter je za svojo trditev, da je Pribičević politični lopov, navajal razne dokumente iz nedavne politične preteklosti. Tako je med drugim omenjal Pribičevićevo ponudbo dr. Drinkoviću, da bi za denar izpremenil politično smer svoje stranke. Dr. Drinković je v »Balkanu« odkrito poročal, da je hotel Pribičević prelivati hrvatsko kri, in mu je tudi očital sumljive manipulacije v denarnih zadevah. »Balkan« je odkrito večkrat pozval Pribičevića, naj se izjavi, vendar pa ni Pribičević ničesar odgovoril. Obtoženec je predlagal, naj se prečitajo številke »Balkana«, v katerih je to navedeno. Branitelj dr. Maček je s tem predlogom navedel značilen slučaj izza časa Narodnega veča. V eni prvih sej Narodnega veča je dr. Lorković opozoril Stjepana Radića, da bo prišla tolpa in zahtevala njegovo glavo, vsled česar ga je opominjal, naj se ukloni. Medtem je prišla na Markov trg večja skupina mladih ljudi, ki so odkrito klicali, da so prišli umoriti Radića. Ko je izjavil dr. Pavelić, da noče predsedovati seji, pri kateri se dogajajo take stvari, sta se Pribičević in Angelinović dignila. Zadnji je odšel ven, kar je imelo za uspeh, da je zunaj hrup ponehal. Angelinović se je vrnil v sobo in rekel Pribičeviću: »Dal sem tajni znak in sedaj je vse v redu.« Nato je Radić zaklical Pribičeviću: »Delaj si za mojo glavo, ker si šuft. Ako pa mi pade las z glave, odšla bo tudi tvoja glava.« Dr. Maček je poudarjal, da ta dogodek jasno dokazuje, da je hotel Pribičević uporabiti celo umor v politiki. Za dokaz, da je Pribičević aranžiral 20. novembra 1918 napad na življenje poslanca Radića, je predlagal, naj se zaslišijo dr. Lorković, dr. Pavelić, Stjepan Radić in Angelinović. Nadalje sta navajala dr. Stožir in dr. Maček razne primere iz našega političnega življenja iz preteklih let ter dokazoval, kakih nepoštenih sredstev se je Pribičević posluževal v politiki. V popoldanski razpravi je bil dr. Stožir obsojen na 2 meseca zapore. Dr. Stožir je vložil ničnostno pritožbo.

KONCENTRACIJSKA VLADA NA ČEŠKEM.

Praga, 20. maja. (Izv.) Češki listi poročajo, da so sklenile vse stranke razen komunistov, da se sestavi nova koncentracijska vlada, in to v najkrajšem času.

SLOVANSKA POLJEDELSKA ZBORNIKA.

Praga, 20. maja. (Izv.) Ob priliki poljedelske razstave v Češkoslovaški se je osnovala slovanska poljedelska zbornica, v kateri so zastopana vsa slovanska plemena. Od jugoslovanskih poljedelskih skupin je vstopil: Glavni savez zadruga v Belgradu.

SULTAN NAJ ODSKOPI.

LDU Atene, 19. maja. (Agence d'Athènes) Po poročilih iz Carigrada so sklenili ekstremisti z moskovsko vlado zvezo, po ekstronisti z moskovsko vlado zvezo, po kateri je Angora obvezana, da ne sklene nobene mirovne pogodbe brez odobritve sovjetske vlade. Ohrabreni vsled svojih uspehov zahtevajo eskremisti, naj sultan odstopi.

LENIN GRE NA ANGLEŠKO.

LDU London, 20. maja. (Brezžično) Iz Helsingforsa poročajo, da si prizadeva Lenin, dobiti potno dovoljenje na Angleško, kjer se hoče posvetovati z angleško vlado o tesnih političnih in trgovinskih odnosih.

ZNIZANJE MEZD V AMERIKI.

LDU Washington, 20. maja. (Brezžično) Železniški svet Zedinjenih držav je znižal mezde pomožnih delavcev od 1. julija dalje. Ta odredba se tiče približno milijona oseb.

FRANCOSKI VOJAKI SE UPIRAJO.

LDU Pariz, 20. maja. (DunkU) »Petit Parisien« javlja iz Dijona: Ko so se odpravljale infanterijske in lovske čete proti Porenju, je prišlo do izgrediv. Moralo je priti drugo vojaštvo, da je izgrede zatrl. Končno so vojake naložili na vlak in odpeljali. Častnikom se je z dobrohotnim nastopom posrečilo, vojake pomiriti. »Humanite« pripisuje resen pomen dogodku, ki se je izvršil v taborišču rezervistov pri Dijonu v sredo ponoči. Tam so vojaki zapeli pesem »Vojno vojni«.

Razne novice.

r Slovanska filologija na nemških vseučiliščih. Na lipskem vseučilišču bo predaval češčino doc. Mayer. Poleg tega se bo na istem vseučilišču predavala ruščina in srbsčina. Tudi na mnogih drugih univerzah na Nemškem se bodo slušatelji učili slovanskih jezikov.

r Razvoj krščanske misli med dunajskim dijaštvom. V prvem letu društvene svobode po prevratu so imeli naprednjaški študentje višjih šol organiziranih 2000 članov, socialistični 1500, krščanski pa le 1100. Ali že naslednje leto je bilo drugače. Naprednjaki so obdržali 1500 članov, socialisti ne celih 400, a krščanska zveza je zrasla na 2500 članov. Krščanska zveza pridno prireja strokovna in izobraževalna predavanja, ki so dobro obiskana.

r Rabindranath Tagore, ki je po svojih klasičnih spisih vsaj deloma znan tudi Slovincem, je obhajal te dni šestdesetletnico svojega rojstva. Filozof in pesnik Rabindranath Tagore je visok, nekoliko sključen, vitek mož, plemenitih oči in patriarhalne brade, v obleki puščavnika. Dasi je že v letih, vendar je jako delaven. Zdaj je na popotovanju s svojim 30letnim sinom, lepim nenavadnim gentlemanom, Rabindranath Tagore se zadnji čas bavi z mislijo, da bi ustanovil v Benaresu mednarodno vseučilišče za proučevanje indijske kulture. Zato potuje po Evropi, da bi pridobil za svojo idejo kulturnih delavcev. Kakor vedo povedati češki listi, bo Prago tudi obiskal.

r Smrt nemškega časnikarja. V Olo-mucu je umrl šefredakter ondotnega lista »Mährisch Tagblatt« Emanuel Ulrich. Rajni je svoj čas urejal tudi dunajski »Zeit« in ostravski časnik »Morgenzeitung«.

r Brezžični telefonski aparati ameriških policistov. Iz Čikaga prihaja novica o novi alarmski in varnostni napravi za ameriške policiste. Vsak izmed njih dobi brezžičen telefonski aparat, ki mu omogoči takojšnjo zvezo s policijskim ali požarnim uradom. Tu gre za majhen aparat, ki ga policaj lahko nosi s seboj v žepu.

Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani priporoča za mesec junij cerkvenim zborom: Dr. Faist Anton: 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor. Part. 14 K, glasovi po 3 K. Foerster Anton: 10 evharističnih pesmi za mešani zbor. Part. 12 K, glasovi po 3 K. Foerster Anton: 3 ecce sacerdos magnus (dva za mešani zbor, eden za moški zbor). Part. 7 kron. Foerster Anton: Litanije Srca Jezusovega za ljudsko petje. Part. 4 K. Foerster Anton: 12 cerkvenih pesmi za razne prilike tekem cerkvenega leta za mešani zbor. Part. 10 K. Grum Anton: 10 obhajilnih pesmi in dve v čast presv. Srcu Jezusovemu za mešani zbor. Part. 6 K. Grum Anton: 10 pesmi k blagoslovu za mešani zbor. Part. 16 K. Hribar p. Angelik: Obhajilne pesmi za mešani zbor. Part. 16 K, glasovi 3 K. Dr. Kimovec Fr.: Rihar renatus 21 pesmi za mešani zbor. Part. 14 K, glasovi po 4 K. Nedved Anton: Bone deus motet za bariton-solo z orglami. Part. 6 K. Premrl Stanko: Pesmi svetnikov za mešani zbor deloma z orglami. Part. 8 K, glasovi po 2 kroni. Premrl Stanko: Slava presv. Evharistiji za mešani zbor. Part. 60 K, glasovi po 15 K. Sattner p. Hugolin: Mašne pesmi za mešani zbor. Part. 12 K, glasovi po 3 K. Sattner p. Hugolin: Svetniške in prazniške pesmi za mešani zbor in orgle, II. zvezek. — Part. 20 K (sv. Vid 15/6).

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. v.š.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Patrom. dif. v C	Nebo, vetrovi	Padaavin v mm
19.5. 21 h	734.4	12.7	1.1	d. obl.	—
20.5. 7 h	735.4	15	1.2	d. obl.	—
20.5. 14 h	733.7	26.5	3.5	jasno	z.

Popolnoma podobni

kot brat bratu, enako lepi brez razlike morajo biti naši zobje. Lepega človeka in vznešene osebnosti sploh si ne moremo predstavljati drugače, kot z zdravim in močnim zobovjem. Od zobozdravniških avtoritet preiskana, praktično preiskavana in sijajno priznana je

ELIDA - zobna krema.

Dobra kuharica in deklica za sobe posle se sprejme takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe na naslov gospe: Oiga Toplak Koprivnica Hrvatsko.

Služkinja poštena, ki zna tudi nekoliko kuhati, se sprejme; plača odbr. F. Batjel, Ljubljana, Stari trg 28.

Mizar, zmožen samostojno voditi večje podjetje, se sprejme v kompanijo pod ugodnimi pogoji. Kije, pove uprava "Slovenca" pod št. 1758, ako znamka za odgovor.

Dva pomočnika ki se razumeata na izdelovanje komatov sprejme G. Mudrič, sedlarski mojster, Karlovec, Hrvatsko.

Trgovska solrudnica zanesljiva in poštena, z dolgoletnim spričevalom, želi prevzeti v prometnem kraju takoj ali pozneje kako filijalko že vpeljano ali na novo. Najrajši kot voditeljica kakega konsumnega društva. — Kavcija. — Cenji, ponudbe se prosi na upr. Slovenca pod »Trgovska solrudnica 1758.«

Proda se hiša eno družinska, z gospo darskim poslopjem in vrtom. — Naslov pove uprava lista pod št. 1788.

Naprodaj je: dobro ohranjena zofa in večja zbirka duhovniških knjig. Oglaš se v župnišču v Radomlju pri Kamniku

Kupim dobro ohranjen fotografski aparat 13x18. Naslov pove uprava. pod št. 1803.

Prilicna hiša z vrtom in 5 parcelami gozda na Gorenjskem se proda. Naslov pove upravnistvo lista pod št. 1783.

Pension Grinovec v najlepši legi na Gorenjskem se priporoča cenj. gostom in turistom. Nizke cene, najboljša oskrba. Po naročilu čeka voz na kolodvoru v Kranju. — Naslov: Upravnistvo graščine Predvor, pošta Tupačice.

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica IVAN BRICELJ, Dunajska cesta 16, se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerno.

Sezonska razprodaja ženskih slanih, nakitnih od 150 kron cvetlice, nakit pri modisti Ivani Schiller, Kongresni trg 6.

Pohišstvo, dobro ohranjeno, velika podkovaško orodje se proda. Naslov pove uprava "Slovenca" pod št. 1771.

Dve sobi skupaj ali posamezno išče trgovec. — Visokost najemnine postanska stvar. — Ponudbe na poštini predal 151, gl. pošta.

Lepa mesečna soba se zamenja za enako. Cenjeni dopisi pod: „Redek služaj“ na upravo Slovenca.

60—70 met. stotov zajamč.

jajčnih testenin

iz moke št. 0 se takoj proda in lahko prevzame.

HEGEDÜS & KLEIN, PEČUJ

Munkacsí ul. 37, Baranja.

Železni reservoir

od 150—2000 hl, eventualno že rabljen želimo kupiti. Cenjene ponudbe na adresu: »Vesna,« Djakovo.

Seno.

Proda se 4—5 voz sena po ugodni ceni na Sv. Petra c. 79.

Hiša enonadstropna, z obokanimi kletmi, 34 m dolga, 9 m široka, z dvoriščem in sadnim vrtom v Lescah, tik kolodvora na najprometnejšem prostoru okraja, pripravna za veletrgovino se proda. Stavbna zadruga v Lescah. 1792

Hiša velika, enonadstropna z lepim vrtom in dvoriščem, se radi preselivne ugodno proda. Pripravna je za kak obrt. Kupec ima na razpolago lepo, iz 5 sob obstoječe stanovanje. Naslov se izve v upravnistvu "Slovenca" pod št. 1790.

Ključavničarje

išče za takojšnji nastop Kranjska tvornica željezne i bravarne robe, Kamnik.

Se skoraj nerabljeno = žensko kolo = se proda v trgovini Amaliji Čadež, Solski drevored 8.

ZALOGA vsakovrstnih nogavic in pletenin, bombaža, sukanca, vezalk itd. Velika partija platna za rjuhe 150 cm. Najnižje cene, ker sam dovažam. F. PECENKO, Turjaški trg Štev. 1.

2 mizarška pomočnika

sprejme takoj Filip Lazar, mizar, Jesenice, Gorenjsko.

Arhitekt in mestni stavbenik

VILJEM TREO

Ljubljana, Gosposvetska c. 10

Telefon interurb. št. 103. Ustanovljeno l. 1850 se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

Specijalno izdelovanje

jeklenih rolet

Proo v Jugoslaviji!

Prevzema izvršbo vseh vrst jeklenih rolet za nove gradnje, trgovine, izločbe in odre. — Vsaka naročba se izvršuje na lastnih strojih v roku od 48 ur. Popravila brzo in ceno. Graditelj, trgovec in obrtnikom znaten popust. Zahtevajte cenike z oznako mere. — — —

Mirko Benić, Zagreb

Opalovina 11.

miši, podgane, steničice, ščurki n vsa golazen mora poginuti, ako porabljate moja najbolje preiskavana in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim in hišnim mišim K 12, za podgane K 16; za ščurke posebno modna vrsta K 20; tinktura za steničice K 15; uničevalec moljev K 10 in 20; prašek proti mrčesu K 10 in 20; mazilo proti ušem pri ljudeh K 5.—12.; mazilo za uši pri živini 6.—12.; prašek za uši v obleki in perilu K 10 in 20; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) Prašek proti mravljam K 10. Pošljite po po vzetju Zavod za ekSPORT

M. Jünker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39.

Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Zanesljive

hlapce h konjem

se sprejme takoj na „Mestni pristavi“ Cesta na Kodeljevo št. 8. — Hrana in stanovanje v hiši.

Prodaj 100 Hektro

belega vina

K 11.50 za liter iz postaje Battaszek S.H.S. Posoda in tudi spremljevalec agona na razpolago. Lösschnigg vinski v trgovci, Maribor Koroška cesta 10.

SPEDIKSIJSKA TVRDKA

Ludovik Ševar vd.

na RAKEKU

izvršuje najhitreje vse v to stroko spadajoče posle, tudi ocarinjenja.

AUTO: 2 osebna avtomobil se prodasta po ugodni ceni. — Čopova ulica št. 10 na dvorišču v garaži med 11.—12. in 5.—6. popoldne.

Ugodna prilika za nakup

suhe in sveže slanine.

Dobi se pri Franc Lavtičarju, Sv. Petra cesta 83, ali na stojnici v Solskem drevoredu. Razpošilja se od 10 kg naprej.

KUPUJTE

LE PRI:

JOS. PETELINGU

LJUBLJANA - Sv. Petra nasip 7.

Če rabite šiv. stroje za rodbinsko in obrtno rabo, igle olje, ter posamezne dele. Istotam vse potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter vse galanterijsko blago na drobno in debelo

Cene solidne! Postrežba točna

Moderno

strojno mizarstvo

se priporoča slavnemu občinstvu, stavnim podjetjem, tvrdkam pohištva za dobavo vsakovrstnih v mojo stroko spadajočih del po konkurenčnih cenah. Proračuni na zahtevo na razpolago.

Tvrška M. Gogala, Bled.

Martička Weinerova

Fran Uher

zaročena.

Žatec - Praha - Ljubljana.

LEPA VILA

V Ebanu št. 19, pošta Kočevska Reka v Jugoslaviji se proda takoj enonadstropna vila, pripravna za gostilno in obrt, ima 5 sob 2 kuhinji nekaj pohištva s kompl. posteljami, hlev, sadni vrt z dobrim sadjem, senjak, 2 senožeti, 2 njivi, 1 gozd, dobro kapnico. Vprašati pri lastniku I. Grabnerju, Celovec, Bahnhofstrasse 47 ali pri okr. gozdarju Ed. Dietz v Ebanu, pošta Kočevska-Reka pri katerem naj se kupci pred ogle-dom oglaš. — Posredovalci izključeni.

Kupi se nekaj voz dobrega konjskega sena.

Ponudbe na: Ljubljana, Stara pot št. 4.

la PORTLANDCEMENT

na drobno in debelo, cementne cevi, plošče za tlak, stopnice iz umetnega kamena in druge cem. izdelke dobavlja najceneje

Betonska tvornica J. CIMLAR, Ljubljana.

Izvrševanje hišnih kanalizacij.

Razglas.

Izvozna družba Impex v Ljubljani je ustanovila svoje podružnice in sicer:

1. Novi-Sad za nakup žita in prašičev.
2. Dunaj, Obere Donaustrasse 17 za prodajo zlasti žita, živine in mesnih izdelkov, ter za nakup vseh industrijskih potrebščin v Avstriji in Nemčiji.
3. Ekspoziture v Berlinu, Trstu in Boznu za prodajo živine in mesa.

Za zastopstvo so na razpolago jugoslovanski trgovini in industriji za komisijonalno prodajo in nakup proti mali proviziji. Vse te posle bodo izvrševale te organizacije najvestnejše in najsolidnejše.

Naznanilo.

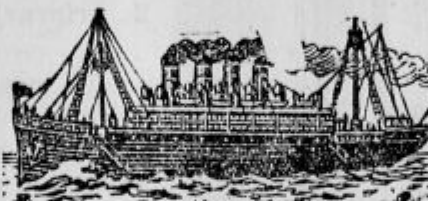
Slavnemu p. n. občinstvu naznanjam, da mi resnično poročilo, da bi bila jaz prevzela topliško restavracijo v Dobrni. Omenjeno restavracijo je prevzela moja dolgoletna voditeljica, nazadnje družabnica gosp. Burgi-Rožanc, katara se bo gotovo v vsakem oziru potrudila, da vodi svojo restavracijo v najlepšem redu. Jaz pa vodim nadalje svojo restavracijo, kakor sem jo vodila do sedaj. Se priporočam za nadaljni obisk in beležim

z odličnim spoštovanjem Amalija Šmid
restavraterka pri „Roži“
Ljubljana, Židovska ulica št. 6.

KUPI SE:

vsaka množina bukovih pragov

Ponudbe z natančno označbo števila, cene in postaje naj se vpošljejo najkasneje do dne 25. t. m. na naslov: »Bukovi prag«, Ljubljana, poste restante.

Cunard Line

VOZNI RED brzoparobrodov za Severno Ameriko in Canado. CHERBOURG — NEW YORK — CANADA

Spremembe se pridržijo brez posebne objave.

Največji in najhitrejši parobrodi na svetu.

Od Cherbourg-a do New Yorka		Parobrod
četrtek	12. maja	Saxonia *)
sobota	14. "	Aquitania
sobota	21. "	Imperator
sobota	28. "	Mauretania
sobota	4. junija	Aquitania
sobota	18. "	Imperator
četrtek	23. "	Saxonia *)
sobota	25. "	Aquitania

Največji in najhitrejši parobrodi na svetu.

Informacija za potnike: Legitimacije: Vsak potnik mora imeti predpisani potni list, vidiran od najbližjega ameriškega konzulata (Zagreb, Jezuitski trg 1) dalje od konzulov istih držav, skozi katere se mora potnik voziti do luke ukrcanja. — Do nadaljnjega se morajo vsi potniki II. in III. razreda podvreči 12 dnevni karanteni v luki ukrcanja, vsled tega je potrebno, da se potniki ki potujejo preko Cherbourg-a zglaš. za odhod pri zastopstvu 18 dni, in oni ki potujejo preko Trsta 14 dni pred odhodom parnika.

*) Parobrod „Saxonia“ vozi do luke Halifax (Canada).

Natančneja pojasnila daje: Zastopstvo Cunard Line, Ljubljana, Kolodvorska ulica Štev. 26.

Potrli globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša srčno ljubljen mati, stara mati, sestra, tašča in teta, gospa

Marija Bögel

zasebnica

v četrtek dne 19. t. m. v Črnomlju, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Truplo blage pokojnice se prepelje v Ljubljano in se vrši pogreb v soboto dne 21. t. m. ob 4. uri popoldne z južnega kolodvora na pokopališče k Sv. Križu.

ČRNOMELJ - LJUBLJANA, dne 20. maja 1921.

Žalujoči rodbini: Bögel - Rožanc.

Vzajemna posojilnica

(poprej Vzajemno podporno društvo)

V LJUBLJANI, KONGRESNI TRG 19,
poleg županske cerkve

obrestuje hranilne vloge po čistih

4%

Za hranilne vloge jamčijo člani z jamstveno glavnico
3.000.000 K ter zakladi v znesku 600.000 K.

Posojila na zemljišča, osebni kredit (menice, tekoči račun), na zaznambo službenih prejemkov i. t. d.

Prodaja srečk državne razredne loterije.

Zahtevajte cenik zastoni in poštnice prosto.

H. Suttner

Ljubljana 3,
Mestni trg 23.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokolirana tovarna ur v Sviči.

KLAVIRJI NA OBROKE
harmoniji, violine in vse glasbene potreščine. Strune na debelo in drobno.Alfonz Breznik,
bivši učitelj Glasbene Matice,
Kongresni trg št. 15. Ljubljana.

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do najfinejših

nudi vedno tovarna klobukov in slamnikov

Franc Cerar v Stobu

pošta in železniška postaja Domžale pri Ljubljani.

V popravila prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi.

d Ljubljani prevzema vsa naročila in mo-

verniziranje trdnika Kovačević i Tršan

v Prešernovi ulici št. 5, kjer se spre-

jema v sredo in soboto.

POLNOGUMIJASTI OBROČI

za tovarne avtomobile

PNEVMATIKO

za kolesa in avtomobile

KOLESA

AVTOMOBILI

najceneje.

J. GOREC,
LJUBLJANA

Gospodarska cesta 14.

Medić, Rakovec & Zankl, prei
A. ZANKL
sinovi.Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.
Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.
Brzjavni: Meraki Ljubljana. Telefon 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karboline, steklarski in mizarski kile, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL« Lak za pode. »MERAKL« Linoleum lak za pode.

»MERAKL« Emajlni lak. »MERAKL« Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberlin Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja. Velika zaloga kemičnih in rudniških barv, barv za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh potrebščin za slikarje in pleskarje.

Parna žaga Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Prvovrstne
Pfaff šivalne stroje

za šivilje, krojače in čevljarje z večletno garancijo ter posamezne dele, igle, olje, itd. za vsakovrstne šivalne stroje priporoča

IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

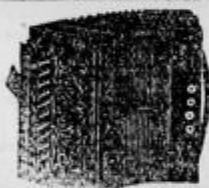
Tovarna
JOS. REICH

Barva vsakovrstno blago.

Kemično čisti obleke.

Svetlolika ovrtnike, za-
pestnice in srajce.

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Selenburgova ul. 4.

PODRUŽNICE: MARIBOR
Gospodarska ul. 38.NOVO MESTO
Glavni trg.KOČEVJE
št. 39.

Eksportna hiša „LUNA“

MARIBOR, SLOMŠKOV TRG ŠTEV. 11.

Samoizstopstvo tovarne glasbil
LAZAR STERN, BLEISTADT, ČESKA.

Stalno skladišče akordeonov, ustnih harmonik, vijolin, altov, piank, klavir, kakor vseh vrst strun in godbenih delov.

Veliko zalogo poljedelskih strojev

iz tvornice UMRATH & Komp. ter priporoča lastnica po umrlem soprogu

FRANCU HITT, LJUBLJANA, Sv. Marjina cesta štev. 2.

Združene tvornice konoplje in vrvarskega blaga

Balković i Bač - Bodrog d. d.

Zagreb, Bakačeva ulica 6.

Brzjavni: Balković.

Telefon: 8-87.

Proizvajanje in veliko skladišče vseh vrst

konoplje in prediva

vrvi za gospodarsko, domačo in tehniško porabo; vrvi za pogon strojev; oprtavnice (gurt) tudi za mlinarje; motvoz vseh vrst in debelosti; vrvi vseh vrst; traki in mreže kakor tudi vse druge ribolovne športne predmete; mreže za vrtove (Hängematten) itd. itd.

Zahtevajte cenike!

Zahtevajte cenike!

COSULICH-LINE

(prej AUSTRO-AMERIKANA)

Trst - Amerika

prevažna potnike v New-York redno 3 krat, v Južno Ameriko po 1 krat mesečno. — Pojasnila in prodaja vozniških listov.

Simon Kmetec

glavni zastopnik za Slovenijo.
Ljubljana, Kolodvorska ul. 20.

P. T. Potniki, kateri se želijo voziti z brzoparnikom President Wilson na dan 18. junija v New-York, se sprejmejo še do 10. junija t. l.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Poziv na podpisovanje delnic

novo se snujejo

Kočevske trgovske in industrijalne banke d. d. v Kočevju.

Na podlagi odobrenja ministrstva za trgovino in industrijo z dne 13. aprila 1921 VI. št. 2067 in koncesijske listine oddelka ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani z dne 21. aprila 1921. št. 2806/21, se daje v podpis

5 (pet) milijonov kron delniške glavnice

zgoraj imenovanega novo se snujočega bančnega podjetja v Kočevju, razdeljene na 12.500 komadov na prinositelja se glasečih delnic po K 400— nominalne.

Prijava sprejemajo:

Mestna hranilnica v Kočevju,
Jadranska banka v Ljubljani in vse njene podružnice,
Posojilnica v Ribnici,
Posojilnica v Sodražici,
Posojilnica v Loškem potoku,
Posojilnica v Velikih Laščah in
Posojilnica v Dobropoljah.

Podpisovanje se vrši do 1. junija t. l.

Delnice se bodo izdajale v izvodih po 1, 5, 10, 20 in 25 komadov skupaj.

Pripravljalni odbor si pridrži pravico svobodno odločati o dodelitvi delnic.

Znesek delnic po K 400 za kos in za kritje stroškov po K 30 na vsako delnico je vplačati takoj po naznanjeni dodelitvi pri podpisnem mestu, oziroma pri Mestni hranilnici v Kočevju, ali pa kjer bode naročil pripravljalni odbor najkasneje v 8 (osmih) dneh po prejemu obvestila o dodelitvi.

Vsak podpisatelj prejme začasno potrdilo o vplačanem znesku delnic, delnice same pa prejme pozneje proti izročitvi začasnega potrdila o dodeljenih delnicah in vplačanem znesku.

Kočevje, dne 1. maja 1921.

Za pripravljalni odbor »Kočevske trgovske in industrijalne banke d. d. v Kočevju«:

Vinko Heinrihar,
trgovec in industrijalec v Kočevju.France Ile,
trgovec in posestnik v Ribnici.A. Kajfež,
veletržec in posestnik v Kočevju.Alojzij Kresse,
trgovec, načelnik trgov. gremija in posestnik v Kočevju.Alojzij Loy,
posestnik in župan v Kočevju.Miško Kajfež,
trgovec v Kočevju.Dr. V. Maurer,
notar v Kočevju.Matija Rom,
trgovec in posestnik v Kočevju.Josip Rethel,
posestnik in trgovec v Kočevju.Bor. Špil,
trgovec v Kočevju.Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija,
Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb,
Trst, Wien.Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu-
in inozemstvu.